ԱՒԵՏԱՐԵՐ

ՈՒՄՈՒՐ ՏԻՆԻՑԷ,

ՅԻԼՄԻՑԷ, ՊԷՅԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱ՛ՒՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

The Weekly **AVEDAPER,** American Bible House, Constantinople.

ՀԻԼՏ ՅՅ. ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՓԵՏՐՎԱՐ 19, 1910. Ն՝ 8

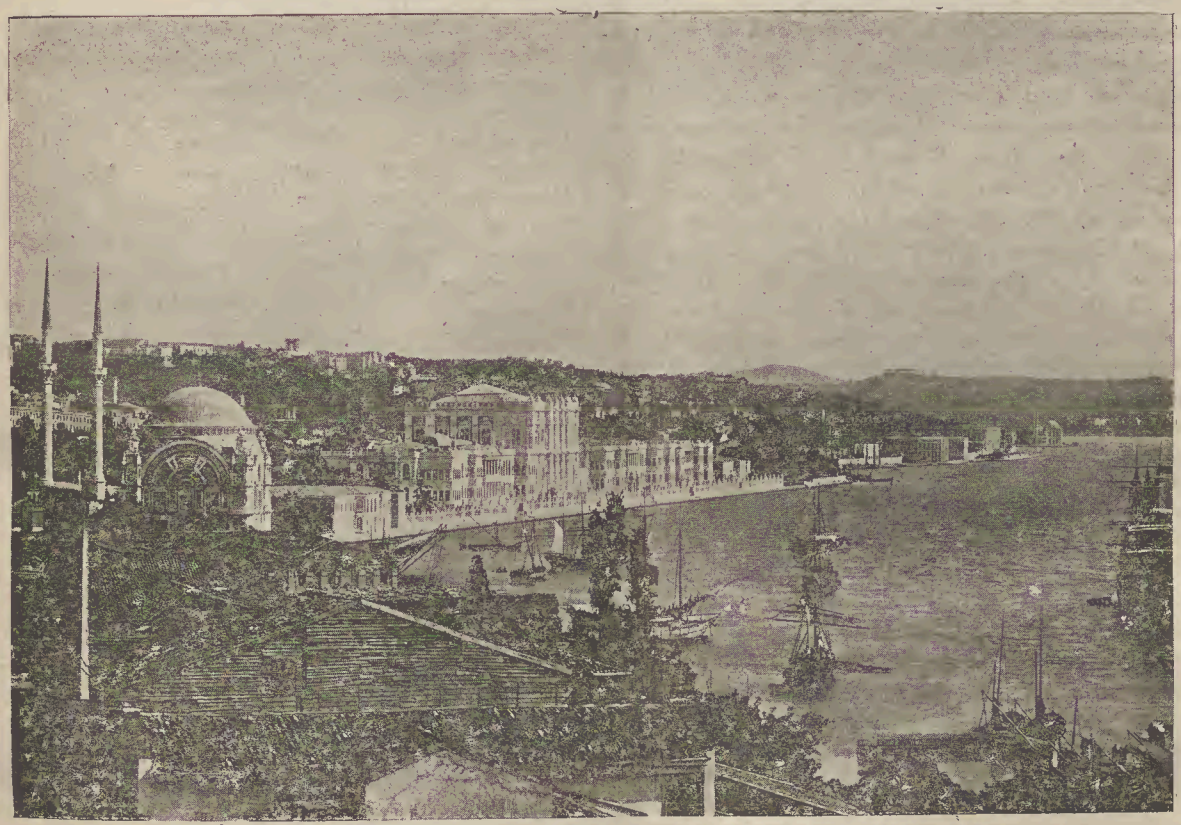

ՏՕԼՄԱ ՊԱՂԶԷ ՍԷՐԱՅ Ը ՀԻՄՄՍՑՈՒՆԸ

﴿ اوه‌داپر هفته‌لق غزته — درسعادتده بابل هاوسده — مدیر مسئول ـ صمویل ق. هاروتیونیان ﴾

ԳԻՐՔ՝ԻՆ

Օճէնլեայ 40 Ղրչ.
Ամէրիկա իչէն 2 Տօլ.
Ինկլիզէրա ,, 8 Շիլին
Մեմ. սարէ ,, 10 Ֆրանգ.

Ելեէն նումբէսի 40 փր.

Ի՛նձ-ի՛նձ գըյմէք լեզըմ ժէ՛լֆեսիկ

ԱԻԵՏԱԲԵՐ

ԷՐՄԷՆԻՃԷ

ՎԷ ԷՐՄ. ՀՈՒՐՈՒՖԱՔԸ ԻԼԷ ԹԻՒՐՔՃԷ

ՀԱՖԹԱԼԸՔ ՂԱԶԷԹԱ

Միւ՛էլիֆլիէր Հ. Մ. Ալէն
Հ. Ս. Պարնըմ
Ճ. Գ. Գրիգորեան
Մ. Մինճասեան

Պայզըլ Հաուս,
Տէր ի Սա՛ստէթ, Թիւրքիա

THE AVEDAPER

A WEEKLY PAPER

ARMENIAN, ARMENO-TURKISH.

EDITORS H. M. ALLEN
H. S BARNUM
H. K. KRIKORIAN
M, MINASSIAN

American Bible House
Cons/ple, Turkey

TERMS

An. Subscrip. Ps. 40
U. S. A. $ 2
England Shils. 8
Other countries Frs. 10

Single Copy 40 Paras

Advertising rates on application

ԱՐԻԵԼԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ Ի ՊՐՈՒՍԱ

20 Օր. Ս. Հայկազն, 10 Օր. Ս. Կէվրկեան, 10 Տիկ. Ս. Գանչէլեան, 5 Տիկ. Վ. Սըլըեան, 5 Օր. Բ. Սէմէրճեան, 5 Տիկ. Ի. Թարթանեան, 5 Օր. Ե. Պաամաճեան, 3½ Տիկ. Ե. Փաչաեան և 5 Տիկ. Ե. Մխալեան ։ Տիկ. Մի-բէչպէրէ Միլիտոն Մալեան Հաճըն 70, որոյ 4 ոսկեդր. մին Օ. Մ. Վօն, 3½ Ե-բանուհի Գապալեան, 10 Տիկ. Զ. Տօմպուրեան, 3½ Տիկ. Թ. Զիրտմեան, 3½ Մ. Թէնպէլեան, 3½ Մ. Գրիգորեան, 3½ Տիկ. Էֆթալիա, 3½ Ռ. Թազէոսեան, 20 Տիկ. Մի-բէչպէրէ Մալեան և 10 Տիկ. Ր. Հեղինեան ։ Օր. Ա. Ալիքսանեան Սրվազ 5, Տէր և Տիկ. Մ. Շահանկիրեան 107, Ա. Օհանեան 10, Ս. Տի-բիկէրեան 20, Ս. Եաղըճրեան Պրուքլին մեր Առաջնոյն որբանոցի համար 47, Ա. Ֆընտըգեան 20, Մ. Ճովհաննէսեան Պօլիս 1 հատոր «Համբաւներ,» Տիկ. Զ. Մարգարեան Ֆրէզնօ 1 տարուան «Ասպարէզ» 1910ի, Վեր. Ս. Պ. Մա-նուկեան Տրապիզոն 120, որոյ 20 Տէր և Տիկ. Ս. Պ. Մանուկեան և 90 օրց. և Բանալի ։ Թ. Ներկա-բարեան Խասկալ 216, որոյ 60 իր նուէր, 60 օրց., 8 Մ. Գապագճեան Արմաշ, 10 Մ. Պօվիկեան, 10 Հ. Գապագճեան Արմաշ, 10 Աւետ. Ժողովարանի պնակէն, Տիկ. Վ. Ներկարարեան 20, Ճ. Պարութ-ճեան 20, Ճ. Մարտիկեան 10 և Խասկալի Ժողո-վարանի պնակէն 11 ։ Ճ. Գալճեան 20, Դ. Ճիզ-մէճեան Մասվան 40, Ա. Մ. Ժամկոչեան Անգրիա 70, որոյ 22 իր նուէր և 48 հանգուցեալ Տիկ. Ե. Խաչիկեանի (Ակն) Աբեւ. Որբանոցի րրած կը-տակի տոկոսը ։ Մ. Թազէոսեան 40, Փ Ճակոբեան 20, Արշարունի Սրբազան 20, Վեր. Գ. Դէորգեան Ռուսճուգ 142, որոյ 45 օրց. և 97 հանգանակութիւն հետեւեալներէ. —Մ. Տէրտէրեան 1 ֆր. Հ. Քէպան-եան 2 ֆր., Ն. Պէզազեան 5 ֆր., Ս. Դուլյում-ճեան 5 ֆր., Վ. Ճ. Թանտրճեան 1 ֆր., Մ. Պ. Մանուկեան 1 ֆր., Ա. Շինազ 1 ֆր., Ն. Սա-տրճեան 2 ֆր., Ոմն 50 սանթիմ, և Եղբարք Գալֆեան 2 ֆր. ։ (Հաճիլ որոշ գրել յատուկ ան-ուանք ։) Ճ. Շէքէրճեան Պօլիս 16, Ճ. Պօտուրեան 54, կօչկակար մը 10, Որբի մը համար 216, Գ. Զաքարեան Ճէրրահ 2 տուփ չիրամի հունտ, Տիկ. Ե. Փափազեան Ճէրրահ Թարհանա, Տ. Շալճեան 20, Օր. Ս. Իշխանեան Ամերիկա 48, Զ. Օհանեան 2 ոչխար ։ Գումար 4212 դհկ.

Պապ. Թորոս Քինաքլեանէ Դ. հանգանակուըեան հա-շէ-ը. Ինէ կէօլի 95 դ., Եէնիճէ 429 դ. 10 փր., Ճէրրահ 415 դ., Պիլէճիկ 465 դ. 30 փր., Կէօ-տաղ 172 դ. 30 փր., Նոր Դիւզ 59 դ. 20 փր., Թիւրքմէն 145 դ., Հիսարլըգ 109 դ., Պէօյիւք Գարաղաճ 130 դ 20 փր., Պէյ Եայլա 60 դ., Նոր Պազար 20 դ., Մուրատ Ջայ 216 դ., Ջալ-ղարա 439 դ. 30 փր., Սալընճա 62 դ. 30 փր., Էսկի չէհր 20 դ. Այլ և այլք 25 դահեկան ։ Գում-մար 2865 դ. 10 փարա ։

Նուիրուած են նաեւ 400 քաշ չամիչ, նպարեղէններ, լաթեղէններ եւն. ։ —Ենիչէհիրի մէջ հա-ւաքուած 257 դահեկանը տեղւոյն քահանան Պրուս-սայի Առաջնորդին խրկած ըլլալով նա ալ «կարմիր Խաչ»ի տուած է, ուստի հաչիւէն դուրս ձգած ենք ։

Գ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

ԹԻՒՃԱՐԻՑ

1910 Յնվ. 23 Փետր. 5

Պօղազ օգտ	փրյ.
Անատօլու սէրթ	54-55
» Բ.	52-53
Ոսկի չուվալ	ղրչ.
Գըրմա պիրլինճի	95-98
Վարնա	96-97
Մարսիլիա	90-98
Ազէճ օգտ	փր.
Անատօլու Ալա	–
« Ս.	–
Թունա քիլէ	16¼-16½
Ճաուռլէճ 100 օգտ	
Սէլանիք	230-235
Թրապիզօն	190-195
Նօթաուռ օգտ	փր.
Պալըքէսիր	65
Պիզա	77-78
Սուրիա	65-66
Սաաամ օգտ	փր
Մէրսին	111½112.

Լիրա 100 ղրչ.տան

Թրիէսթէ	116
Րուս	–
Գահվէ 100 օգ. 6	7⅕ լ.
Փէչինճ չուվալը	ղրչ.
Մըսըր	88–93
Րանկօն	103
Ճաւիօն	140–155
Րիզօն ֆր.	48½
Կաշ չիֆթ թէհնէ. դր.	
Րուս, փիասամըզիչէն	28
Թէֆթիւխ օգտ	ղրչ.
Լէվնդարէ, եօզ.	17½–18
Եէմէ օգտ	ղրչ.
Անատօ. զըբփմա	7¼–7½
Փամֆ. Հալէպ օզ.	8¼
Ատանա	8–8¼
Ազնէ օգտ	ղրչ.
Զիլէ, Ամասիա	
Տրուկիսթ	190–198

ԱՒԵՏԱՒԵՐ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՏԻՆԻՑԷ,
'ԻԼՄԻՑԷ, ՊԷՑԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱ'ԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏՂՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՀԻԼՏ 53. ԻՍԹԱՆՊՕԼ, ՓԵՏՐՎԱՐ 19, 1910. Ն: 8

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒԼԱՐ

ՄԵՏՔԹԷՊԼԷՐՏԷ ԽՂՏՄԷԹ Ի 'ԱՍՔԷՐԻՑԷ
(Ց. Գ. Գ.)

ԵԱԳՂՆԱԱՐՏԱ Մ. Ամէրիգանըն վղրմանթ տար իւլ ֆիւնուընընըն պիր փրօկրամը էլիմիզէ կէչտի։ Անտէ չէօյլէ պիր պէնտէ թէսատիւֆ էյլէ-տիք, «Գօնկրէսին գապուլ էթտիյի պիր գանունա թէվֆիգէն Մ. Ամէրիգանըն հարպիյէ մէ'մուրլա-ըընտան պիրիսի տար իւլ ֆիւնուընտա ֆէնն ի հարպ վէ ֆէնն ի թէատիր ի հարպ փրօֆէսօրը մադամընա տա հիւքիւմէթ թարաֆընտան թա'եին էտիլմիչ օ-լուպ, կէրեք գօլէմ վէ կէրեք 'ուլուամ ը թապի'իյէ տա'իրէյէրինին զիւքիւր թալէպէսի իքի սէնէ հաֆ-թատա իւչ սա'աթ տէվամ էթմէք իւզրէ միւտաֆա-լէյհտէն 'ասքէրի թա'լիմ վէ ֆէնն ի հարպա տա"իր տէրսլէր ալմադա մէճպուր ապրլար։ Պու տէրսլէրէ տէվամ էտէն թալէպէնին տար իւլ ֆիւնուն իտա-րէսի թարաֆընտան թա'եին օլունմըչ պիր իւնի-ֆօրմա կիյմիչ օլարագ սընֆա կէլմէյէրի մաթլուպ ապը։ 'Ասքէրի թա'լիմէրը հաֆթատա իքի տէֆ'ա վուգուտ' պուլուր։ Հարպըն նազարիյաթընա տա"իր տէրսլէր հէր սընըֆա թէսրիսաթ, 'ալէնի թագրիր վէ 'ամէլի իլ մադամընտա վէրիլիր։ Թալէպէյէ պու տէրսլէր իչիւն տէ տէրէճէ գօնուլուր, վէ իթմամը միւտաֆթ էտէն հէր սընֆտա ումուր ը 'ասքէրիյէ-տէ մէհարէթի կէօսթէրմիչ օլան թալէպէնին իսմէ-րի Մ. Ամէրիգանըն Հարպիյէ նազարէթինէ խապեր վէրիլիր, վէ ֆէնն ի հարպտա վէ թապի'յէթի իւլ ձէյշտէ էն իլէրի օլան իւչ թալէպէնին իսմէրի Մ. Ամէրիգանըն օրտու սէճիլինէ գայտ էտիլիր։»

Անլատաղըմզդա կէօրէ, ա'իր նիչէ տարիւֆիւ-նունլարտա տախի պու ուսուլ իթթիխազ էտիլմիչ օլուպ, թալէպէ իքի սէնէլիք միւտաֆթ զարֆընտա մէքթէպճէ իչէրինէյէն կէրի գալմայարագ ֆէնն ի հարպտա վէ 'ասքէրի թա'լիմատ քէսպ ի միւամարէսէ էտէրլէր։

Պու չէյ նազար ը տիգգաթմըզը պիզիմ էհալի-միզճէ մուհիմմ պիր մէս"էլէյէ ճէլպ ու տա'վէթ է-տիյօր։ Պու կիւն գօլէճլէրիմիզտէ վէ մէքտէպլի ի 'ալիյէմիզտէ էփէյլի կէնճլէր թէատրիս էյլէմէք-տէ տիրլէր, վէ պու թալէպէնին ա'տատընըն կիթ-տիքճէ տահա զիյատէ արթմասընը հէմ մէ'մուլ է-տէրիզ, հէմ տէ էօյլէ օլմասը վաթանըն թէրագգը-սը իչիւն էլզեմ տիր։ Լաքին 'ասքէրլիք մէս"էլէսի պու խուսուստա պիր 'ազիմ միւչքիլ մէյտանա կէ-թիրիյօր։ Պու մէքտէպլի ի 'ալիյէնին ասն սընֆ-լարընըն թալէպէսի 'ալէ'ումում 20–22 սինինտէ օլան կէնճլէրտէն 'իպարէթ օլտըգլարը հալտէ, պիրթաքի' պուննլար մէքթէպլի թերք իլէ օրտուլա տախիլ օլմադա մէճպուր պուլունմաճաղլար տըր։ Պիր թալէպէնին ճիւնէօր եա սինէօր սընֆընտա ի-քէն քիթապլարընը թերքլէ գէչտա գօղուչլարընտա 3–4 սէնէ վագիթ կէչիրմէսի վէք պէօյիւք պախ-սըզլըգ օլուր։ Պու եօլտա 4 սէնէ պալըգ վեր-տիքտէն ասնրա պու կէնճին թէքրար գալըգպ մէք-թէպէ կիրմէսի վէ իթմամը միւտաֆթ իչիւն 2–3 սէնէ տահա վագիթ վէրմէսի, պու օլաճագ պիր չէյ տէյիլ տիր։ Շու հալտէ պու սընֆ կէնճլէր 24–25 սինինտէ հէմ թահսիլատ նազըս, հէմ թիճարէթի եա սէն'աթտա 'ադիլ պիր հալտէ պուլունմաճաղ-լար։ Սէնէլէրճէ միւտաֆթ 'էօմր սարֆ էտիլդ հա-յաթընըն էն գըյմէթլի գըսմընը 'իլոում ու ֆիւ-նունա վագֆ էթմիչ օլան պիր կէնճին պիլճիւմլէ հայաթի թէտպիրլէրինին պու եօլտա ալթիսաթ օլ-մասը վէ ասլ իչ վագֆընտա տահա թահսիլէ միւհ-թաճ պիր մէվգը'տա պուլունմասը անընն իչիւն թազմինի նազատիլ պիր զիյան օլուր։

Պուհուն նէթիճէսի նէ՞ օլուբ . — Եա թահսիլ ի 'իլմէ թալիպ օլան կէնճլէր էհանէլարը կէլմէզտէն պրագրըպ տիյար ը ախէրէ ֆիրար էտէճէքլէր, եա տա էվվէլճէ թահսիլ ետվատսընտան վազ կէչիպ, թիճարէթ վէ սէն'աթա կիրէճէքլէր : Պուհուն իքիսի տէ վաթան իչիւն պէօյիւք զիյանլար տըրլար : Կէնճլէրիմիզ տիյար ը էճնէպիյէյ չէքիլմէքլէ պիզ ատէմ զայ' էտէրիզ . ամ իչիմիզէ եարայան կէնճ եիկիթլէրիմիզի զայպ էտէրիզ : Անլէր կիտիպ պաչգա մէմլէքէթլէրին մէքթէպլէրինի թէզհիբ, վէ ասնըա օ մէմլէքէթլէրին մենաֆի'ինէ խըտմէթ էտէճքլէր : Վէ էկէր կէնճլէր թահսիլ ի 'իլմէտէն քէֆֆ ի եէտ էտիպ տէ սէն'աթ վէ թիճարէթէ տէօնէրլէրսէ, օ զէման վաթան՝ միլլէթէ զլազուզ օլաճագ ատէմլէրի զայ' էտէր : Մէքեաթիպ ի 'ալիյէտ թա'գիպ էտիլէն թահսիլէն մագսէտ սիյասիյաթտա, էտիպիյաթտա, թիճարէթտէ, սէն'աթտա, ախլագտա վէ սա՞իր հէր տա՞իրէտէ գլազուզլար թէտարիք էթմէք տիր : Պինա՞էն'ալէյհ պիր միլլէթին մէքեաթիպ ի 'ալիյէհինին տէրէճէսի տիւշտիւքճէ, վէ օ նէվ' միւ"էսէսաթ ը 'իլմիյէտ թահսիլ էտէն թալէպէնին 'ատէտի էքսիլտիքճէ, օ միլլէթին միլէլ ի միւթէմէտտինէ միյանէսինտէ մէվզը'ի տիւշմէքճէ օլուբ : Եավաչ եավաչ անըն օրտուլարը, տօնանմալարը, ֆապրիգալարը, սէն'աթ վէ թիճարէթի հէվի էճնէպի միւթէեաուսիսլէր եէտիյէ իտարէ օլունաճագ, վէ միլլէթ քէնտինտէն տահա զիյատէ միւթ'ալիմ միլլէթլէրէ մէրպուէթ պուլունաճագ տըր : Պէօյլէ պիր հալ վաթանըմըզ իչիւն էն պէօյիւք պիր ֆէլաքէթ վէ մէչրուէթիյէթիմիզ իչիւն էն միւհիմ պիր տարպէ օլաճագ տըր : Պու կիւն մէքեաթիպ ի 'ալիյէմիզին ա'տատ վէ մի'յարընը թէրֆի' վէ անլէրտէ թահսիլ էտէճէք թալէպէմիզին սայըսընը թէզեիտ էթմէք պիզիմ իչիւն էն մուհիմմ վէ ճանլը պիր մէս"էլէ տիր :

Իմտի պու խուսուստա Ամէրիգա հիւքիւմէթինին մէսլէյինտէն պիր տէրս էօյրէնելիմ : Վէ պունուն իչիւն թավսիյէ էտէրիզ քի , մէմլէքէթիմիզտէ պուլունան մէքեաթիպ ի 'ալիյէ փրօկրամլարընա իւչ աչնէ հաֆթատա իւչ տէրս վէրիլմէք իւզրէ 'ասքէրի տէրսլէրին վէ ֆէնն ի հարպըն թա'լիմի զամմ էտիլսին , վէ պու տէրսլէրի թէտրիս եօտճէք մու'ալիմլէր հիւքիւմէթ թարաֆընտան թա'ինն օլունարագ , հաթթա մա'աչլարընա մէքթէպլէր տախի հիսէտաար օլսունլար : Պու չէյ հէմ մէքթէպլէր իչիւն , հէմ թալէպէ իչիւն , հէմ տէ հիւքիւմէթ իչիւն խայրլը օլապիլիր տէյիւ զանն էտէրիզ : Պու սուրէթլէ կէնճ թալէպէ քէնտի իչլէրինտէն կէրի գալմագ չէօյլէ տուրսուն, ֆէնն ի հարպը վէ 'ասքէրի թա'լիմի կիւզէլճէ թահսիլ էտէրէք , վէ պիւթիւն մէքթէպ իչինտէ հէմ վաթանփէրվէրանէ հիսսիյաթ , հէմ տէ էթա'աթ վէ ինթիզամ թէչվիզ վէ թա'միմ էտիլիր :

Ա՛Աճպա պու մէս'էլէյի հէմ Հարպիյէ նազարէթի հէմ տէ գօլճէլէրիմիզէ վէ մէքեաթիպ ի 'ալիյէմիզին հէյ'էթ ի իտարէլէրի ճիտտէն թահսիլ ը նազար ը միւթալա'այա ալսալար էյի օլմազ մը :

ՈՒՖՈՒԳ

(Հ. Մ. Ալէն)

Ճափօնիանըն պիր տէվլէթ ի մու'ազզամ մադամընտա ֆէվգէլ'ատ թէրաղզը վէ թէքեամիւլիւ ճիհանըն հայրէթինի մուճիպ օլմուշ իսկ տէ , մէս"էլէ քէմալ ը տիգգաթլէ թէագիգ ու մու'այէնէ օլունտըզը հալատ չու նէթիճէյէ էրիչիլիր քի , անըն թէվէսսու'ի սա՞իր հէր չէյտէն զիյատէ պէրրաթ պիր գաֆա իլէ թէսվիյէ ի ուհմաւրտան իլէրի կէլիր : Վագա՛ա միլլի էֆքեար ու հիսսիյաթըն պուիչտէ տախլ ու թէ"սիրի օլմուշ, վէ Ճափօնիալըլարըն թաս' ու միզաճընտաքի թէ"էսսիւրի 'ունսուր թէրպիյէ վէ թէհզիպ էտիլմիշ իսկ տէ , 'այան վէ աչիքեար տըր քի, սա՛իմա հիւքիւմէթին իդթիսատի մէսլէքլէրի սա՞իր հէր սէպէպտէն զիյատէ իլ կէօրմիւշ տիր : Ճափօնիայը պիր մէմլէքէթ մագամընտա հէմ միլլի, հէմ տէ պէյն էլ միլել միւնասէպաթընտա սաղլամ իլ վէ մասլահաթ էսասը իւզրինէ վազ' էթմէքլիյէ միլլի , տինի վէ 'ըրգի (գավմ) պուզզ ու 'ատավէթլէրին միւտահէլէ էթմէսինէ պիր ան պիլէ միւսա'ատ էտիլմէմիշ տիր : Իչպու հաքիմանէ տէսթուր վէ ուսուլ ը իտարէ սայէսինտէ Ճափօնիանըն իւ'թիպար ի մալիսի միւթէ"էմմին տիր : Րուս-Ճափօնիա մուհարէպէսինին խիթամընտան պէրու տէվլէթին պիւճիւմլէ տա՛իրէլէրինտէ Ճափօնիալըլար գա՛իտէ ի թէկարրուճ ու իգթիսա-

ատ գէվզէլ'ատէ բի'այէթ էթմէքտէ ոիրլէր։ Իտալ'ա օլունտըղընա կէօրէ, Ճափօնիա սիյասէթչինասլա-ը գուրու գուրույա իգթիսատ վէ նաֆի'իյէթէն պահա էթմէյիլ, անճագ իգթիսատը նաֆի'իյէթլէ խմթիգաճ էթաիրմէք իչչուն մուգթազի թէտպիրլէր տախի իթթիխազ էտէրլէր։ Ճափօնիա սիյասիյունընըն եափմա 'ատը ու հիճապլարը եօգ տըր, վէ կէրչի քէնտիլէրի սիլահլարընատն տօլայը մուֆթէխխիր օլան միլէթէքպէրը պիր գավմըն բէ'իթլէրի իսէլէր ատ, հէր քէս տէ քէնտիլէրին թէսլիհաթ եիւքիւնատն օսանմըշ իտիքլէրինէ տա'իր պիր չիւպհէ վէ սու" ի զանն հասըլ էտէրլէր խավֆըյլէ մէսաբիճաթ ը հարպիսէլէրինի թէնզիս էթմէքտէն չէքինմէյլէր։ Սա'իր տէվլէթլէրին, եզճւմլէ Սամանիանըն մուղայիրի օլարագ, Ճափօնիա գավա-'իա ի իգթիսատիյէյէ ֆէվզէլ'ատէ բի'այէթ էթմէք վէ անճագ հէր հալտէ մուգթազի օլան մէպլաղլարը իսթիդրազ էյէմէք սուբէթիյէ տիւյուն ը 'ումումիյէսինի թէնզիսէ չալըշըլ չապալամագտա տըր։ Հիւքիւմէթին պու մէսէլէքի վէրկի վէրէն էհալիյի եիւքտէն գուրթարըր, վէ Ճափօնիայա միսաթագ-պէլտէ պիլա մանի' քէսպ ի վիս'ա'թ իչչուն եօլ հազըրլար։ Ամէրիէքի բագտ'ըր պալատէքի պէյա-նաթմըզը թաատիգ էտէրլէր։

1903տէ Ճափօնիանըն թէճարէթի խարիճիյէսի 72,840,000 լիրայա պալիղ օլաղը հալտէ, 1909տա պու մըգտար 91,480,000 լիրայա պալիղ օլմուշ տըր։ Մուխթէլիֆ հըրֆէթ ու սէն'աթլարտա գուլլանըլան մէպլաղըն մըգտարը 17,000,000 լիրա ի 'Օսմանիտէն 45 միլեօն լիրա ի 'Օսմանիյէ չըգմըշ տըր։ Ճափօնիանըն 1903տէ սէֆա'ինի թիճարիյէսի 657,000 թօնօ հաճմը իսթի'ապիսինատէ պուլունտըղը հալտէ, 1909տա 1,182,000 թօնօ հաճմը իսթի'ապիսինէ եէթիշմիշ տիր։ Էչեա վէ էմթը'անըն գըյմէթլէրի 0/0 15 թէզայիւտ էթմիշ տիր։ Տէվզէլ'ատէ ֆէյզլի, պէրէքէթլի հասաալար սէպէպիյլէ հալընըզ փիրինճէն ֆիյ'աթընատա թէզայիւտ վուգուտ' պուլմամըշ տըր։

'Ամէլէնէն իւճրէթլէրի մէս'էլէսինատէ տախի'այնի թէարիճի թէրագդը 'այան վէ այիքհար տըր։ Օնպէշ պայըճա հըրֆէթ վէ սէն'աթլարտա թէզայիւտ ի իւճրէթ 0/0 30տան 0/0 120յէ գատար թէխսալիւֆ էտէր։ Պայըճա օրթա վէ ֆուգարա սընըֆլարընըն արթտըրըպ տա պանդալարա գօյըդ-լարը ապէյէլերին մըգտարը 1903տէ 3,720,000 լիրա ի 'Օսմանիյէ պալիղ օլաղը հալտէ, 1909տա 14,640,000 լիր· 'Օսմ· օլմուշ տըր։ 'Ատի պանգալարա գօնուլան մէպալիղ 5 սէնէտէ 90 միլեօն լիրա ի 'Օսմանիտէն 180 միլեօն լիրա ի 'Օսմանիյէ չըգմըշ տըր։

Ամերիկա կ. Ի. Շիրքէթինէն ընէպէդը վէ Նէմաբ։ Պա'իս ի մէնհուսնիյէթ պիր քէյֆիյէթ ոիր քի, պու կիւնքի կիւն տիւնեատա պէօյիւ-մէքտէ օլան գուվվէթլէրտէն պիրիսի կ. Ի. Շիրքէթի տիր։ Պու չիրքէթ զայէ ի մագսուտը էվվէլ պէ էվվէլ ալինի օլան պիր հաքէքէթին նէ օլապիլէճէյինէ տա'իր մալիք օլաղընմըզ էնա'լա միսալ տըր, դիրա պու չիրքէթ մէզհէպատարլըզ թէ'սսիսպիս 'ունսուրընատան ազատէ օլաղը կիպի թէչքիլաթ ճիհէթիյլէ տախի սաղլամ պիր էսաս ը թէճճարի իւզէրինէ միւ'էսսէս տիր։ Շունը ոէմիյէ ապա թէրէտտիւտ էթմէզ իզ քի կէնճլէր իչչուն կ. Ի. Շիրքէթինատէն տահա ա'լա պիր իշ կէօրէն թէչքիլաթ եօգ տըր։ Պու չէյ կ. Ի. Շիրքէթինէն զայէթ սիւր'աթլէ թէրագդը էթմիշ օլաղը Մ. Ամերիգատա, սա'իր հէր եէրտէ օլաղընատան զիյատէ սահիհ տիր։ Ամերիգատա եալընըզ 1909տա կ. Ի. Շիրքէթի իչչուն 6,800,000 տօլար մէսարիֆ իլէ 43 պինա լինջա եախօտ թէվսի' էտիմիշ օլաղը հալտէ, էլան եափըլմագտա օլան եախօտ լինջաը թաամիմ էտիմիշ պուլունան էպնիյէնին գըյմէթի տախի 10,400,000 տօլարա պալիղ օլմագտա տըր։ Շիմալի Ամերիգատա պու Շիրքէթին մալիք օլաղը էմվալ ու էմլաքըն մէճմու' գըյմէթի թագրիպէն 67 միլիօն տօլար տըր։ Ամերիգատա կ. Ի. Շիրքէթինին մէճմու' ա'զասընըն մըգտարը 465,000 նէֆէր տիր։ Տիկէր հա'իզի էհէմմիյէթ պիր խուսուս տախի չու տըր քի, կէչէն սէնէ զարճընատա Շիրքէթին տինի 'իպատէթլէրինատէ հազըր պուլունանլարընը մէճմու' ը մըգտարը 4,055,000 իտի քի, պու 2,260,000 նէֆէրլիք պիր թէզահիւտ տէմէք տիր։ Շիրքէթին մուխթէլիֆ ֆա'ալիյէթլէրինէն էն մուհիմմլէրինատէն պիրիսի տախի անըն մէ'արիֆ-փէրվէրանէ իչի տիր։ Անըն մա'րիֆէթիյլէ աչըլան մէքթէպլէրին տէֆթէրլէրինէ գայտ օլունան թալէպէնին մըգտարը կէչէն սէնէ 46,948 նէֆէր օլաղը կիպի, ալաղը իւճրէթ ի թէարիսիյէնին մըգտարը տախի 70,000 ինկ· լիրասընա պալիղ օլմուշ տըր։

Զաթէն մա'լիւմ պիր քէյֆիյէթ տիր քի, Պէյնէլ միլէլ կ. Ի. Շիրքէթի իչպու միւքէմմէլ թէչքիլաթը Թիւրքիատա թէվսի' էթմէքլիյի տէր'իհատ էթմիշ տիր։ Պարտիզակ մէքթէպ ի 'ալիսինին բ'իս ի միւհէթէրէմի Տր. Զէյմպըրըն մահտումը Մր. Լօսըն փ. Զէյմպըրս զաթէն չիրքէթինին սէյհար մէ'մուրը սըֆթէթիյլէ թա'եին օլունմըշ օլաղը կիպի, Տէրիսա'ատէթ իչչուն սա'իմի մահալի պիր մէ'մուրըն թա'եինի տախի վա'տ էտիմիշ տիր, վէ իւմիտ օլունուլյօր քի մէ'մուր ը միւմաիլէյհ 'անգա-

բիպ թա'ելին օլուննարագ սէնէ ի հալիյէ նիհայէթինտէ իչինէ պաչլայաճագ տըր։ Իմիիա էտէրիզ քի Թիւրքիա կէնճլերի պու իչէ չկվգ ու չէթաբէթլէ պաչլայարագ անը քէմալը գուվվէթլէ իլերի կէօթիւրէճէքլէր տիր։

ՄՈԽԹԻՐԵԼԵՐ

'Իպր. 1. 9ըն ՚ՒէֆՖէրէ. — Պու այէթտէ չէօյլէ հազըլմըշ տըր. «Ալահը սէվիպ ֆըզգտան իքրահ էթտին. պու սէպէպտէն ևա Ալլահ, սէնին Ալլահընը սէնի չէրիքլէրինտէն զիյատէ չատըգ ևա. ղըյլա մէհ էյլէտի։» Պիր մուխապիրմիզ պիզտէն պու այէթին թէֆսիրինի իսթէյօր։ Պու այէթ իլէ անատէն էվվէլքի 8ինճի այէթ Մէզ. 45. 6, 7տէն իսթիչնատա էտիլմիչ տիր։ Վէ մէզգիւր մէզմուրը միւթալա'ա էթտիյիմիզտէ կէօրէճէյիզ քի օ ասլէն Իսրայէլ մէլիյի հազգընտա հազըլմըշ օլուպ Մէսիհէ տախի թաթպըգ էտիլմիչ տիր։ Օրատա Մէլիյէ «Ալլահ» տէնիլմիչ տիր. վէ պիւիրիզ քի 'Անա'ը 'Աթիգտէ թա'պիր ի մէզգիւր (էլօհիմ) հաքիմլէր իչինէ իսթի'արի օլարագ գուլլանըլըր էտի։ Մէսէլա, Հուր. 21. 6, վէ 22. 8տէ հաւէմ թէրճէմէ օլուննան քէլիմէ «էլօհիմ» տիր։ Քէզալիք Մէզ. 82. 1 վէ 6 հաքիմլերի իմա էտէր իքէն ոնլարա «էլօհիմ» տէնիլմիչ տիր։ Րապպըմըզ պու այէթի Ցովհ. 10. 35 տէ իզահ էտէրէք, Ալլահ թա'պիրինին հաքիմլեր իչինէ իսթի'արի սուրէթտէ գուլլանըլտըղընը զիքր էտիյօր։ Մէզ. 45. 6տա զիքր օլուննան չէրիքլէր ևա տիկէր մէլիքլերի ևա տա մէլիյին ևանընտա պուլունան րէֆիզլերինի իմա էտէր։ 'Իպրանիլէր բիսալէսինին մուհարիբի Մէզմուրտաքի պու այէթլերին Մէսիհ իչինէ գուլլանըլտըղընը պիլէրէք, օրատա Մէսիհ իչինէ իսթի'մալ օլուննան թա'պիրլերին 'ուլվիյէթինտէն Մէսիհին մէլայիքէյէ ֆա'իգ օլտուղընը իսպաթ էտիյօր։ Մէսիհ էպէտա պիր մէլէքիւթիւն մէլիյի տիր, վէ սալահը սէվիպ հիւքիւմէթինի սատագաթլէ իտարէ էտէր վէ ճիւմլէ րէֆիզլերինէ ևա'նի ճիւմլէ մախլուգաթտա, ինսանլարա վէ մէլէքլերէ ֆա'իգ տիր, վէ հաթթա «Ալլահ» թէսմիյէ էտիլմիչ տիր։

Փափա վէ էրմ. էնէհէ. — Միւնթախապէն Հ. Պազել Բիւլանդիոնտա նէյը էտիլէն պիր պէնտինտէ պիլճիւմլէ էրմէնիլերին, ևա'նի Լուսաւորչական վէ Գաթոլիք էրմէնիլերին քիլիսէճէ պիրլէշմէքլէ սիյասի ճիհէթտէ տէ պիրլէշմէլերինի, վէ ճիւմլեսինին պիր Փաթրիգխանէյէ թապի' ԹուԹուլմալարընը թավսիյէ էտիյօր։ Վէ քիլիսէճէ պու իթթիհատըն պէր չարթ իլէ միւմքին օլտըղընը զանն էտիյօր, չէօյլէ քի եկէր էրմ. քիլիսէսինտէ պատարագ էտնատընտա Պիոս փափա հազրէթլերինին իսմի տէ էչմիածին կաթողիկոսընքի իլէ պէրաբէր զիքր օլուննա քեաֆի օլաճագ տըր։ Վագա'ա եկէր Րօմա փափասը քէնտիսինի տիկէր Խրիսթիանի քիլիսէլերին րէ'իս ի րուհանիլերի իլէ հէմփա 'ատտ էյլէսէ իտի, պու գայտ իլէ քիլիսէլերին պիրլէշմէսի վէ սիյասի ումմուրըն թէսվիյէսինճէ տէ իթթիհատ հուսուլը փէք միւնասիպ օլուբ իտի, լաքին միւչքիլ չուբտա տըր քի, Փափա հազրէթլերի քէնտիսինի պիլճիւմլէ Խրիսթիյան քիլիսէլերին կաթողիկոսլարընա ֆա'իդ պիր բէ'իս ֆարզ էտէր. վէ էրմ. քիլիսէսինին 'իպատէթ խըտմէթլերինճէ թավսիյէ էտիլէն պու թէպէտտիւլիւ էկէր պու փափա տէյիլ իսէ պէլքի քէնտի խալէֆլերի էրմ. քիլիսէսինին Րօմա փափասընա թապի' օլմուշ օլմասընա պիր տէլիլ 'ատտ էթմէյէ թէճրիպէ օլուննուլար։ Պիլճիւմլէ էրմէնիլեր — Լուս., Գաթ. վէ Փրօ. — հէփսի տէ Խրիսթիյան օլարգլարը հալտա քէնտի տինի հուգուգլարընը նէզտ ի հիւքիւմէթտէ մուհաճագա էթմէք էմրինտէ իթթիհատ էթմէլերի, վէ պունուն իչինէ պիր 'ումումի վէ միւչքերէք մէսլէք իթթիհատ էթմէլերի արզուլանաճագ պիր չէյ իսէ տէ, պունուն չարէսի Փափա հազրէթլերինին իսմինին քիլիսէլերտէ զիքր օլուննմասը տէյիլ տիր։

Եբոսագէ Ֆըղէլըը. — Երուսաղէմ վանքընտա պա'զը մէնճա'աթվէրէսթ վարդապետլէր, օրատա քի Փաթրիգին իսթիխարլըգ նէթիճէսինտէ օլան 'աճզընտան իսթիճաատ էտէրէք, վանքըն իտարէ ի մէչրու'էսինէ գարշը իթա'աթսըզլըգտա վէ 'իսանատա պուլունույօրլար։ Քէնտիլէր վանքատան միւֆարագաթ էթմէքտէն իմթինա' էթմէքլէ պէրապէր Իսթանպոլ Փաթրիգխանէսինին թա'ելին վէ Հիւքիմէթին թատոիգ էյլէտիյլ հէյ'էթ ի մէս'ուլէնին իչինի պօղմաղա չալըշըյօրլար։ Պու հալ իսէ վանքատա նուճուզ ը րուհանիյէյի իվալ էթտիքտէն պաչգա միւ"էսսէսէ ի մէզգիւրէյի մալիյէճէ պէօյլէք զիյանա տիւչիւրմէքլիյի թէհատա էթմէքտէ տիր։ Շու հալ ու քէյֆիյէթլէր թանթընտա պու իթա'աթսըզ վարդապետլերի վանքատան հիւքիւմէթ դուվվէթի իլէ չզգարմաճ մը ևօգատա անլերին կէօնլլերի իլէ չզգմասընա պէքլէմէք մի, քեար ը 'ազիլ տիր տէյիս սիս'ալ էտիլմէքտէ տիր։ Վէ պա'զըլար պէօյլէ պիր մլալ վէ տինի մէս'էլէ իչինէ հիւքիւմէթէ մւրաճա'աթ էթմէնինին ճա'իգ օլմասըղընը իտտի'ա էթմէքտէ տիրլէր։ Լաքին պու մէս'էլէ օ ֆատար ուզատը, վէ տիկէր միլլէթլերին նազարընտա հէմ միլլէթին հէմ քիլիսէնին իւ'թիպարընըն օ գատար աչաղը տիւչմէսինէ սէպէպ օլտու քի, պունըը պիր

կիւն էվվէլ գաթ'ի պիր սուրէթաէ պիթիրմէք զա-
րուրի պիր հալ ու հէյ'էթ քէսպ էթմիչ տիր։ Շու
տախի ահիհ տիր քի կէչէնլէրաէ պա'զը մէքթէպ-
լէրին խարէսինճէ վուգու' պուլան նիզամօրզլըզ
իչիւն նիհայէթ հիւքիւմէթ գուվվէթինէ միւրա-
ճա'աթ էթմէք լազըմ կէլտիյի միսիլիւ, հէր նի-
զամ ու ինթիզամը փայմալ էտէրէք, քիլիսէնին
մա'նէվի վէ մատտի խարապլընը թէհտիտ էտէն
մանի'էլէրին հիւքիւմէթ գուվվէթի իլէ ութֆ' է-
տիլմէսի պիւա չիւպհէ նատիր հալ ու քէյֆիյէթ-
լէր ի'ահթընտա թէֆվիզ էտիլէ պիրլիր։

ՏԷՐՈՒՆԻ ՀԱՑԱԹ

ՏԷՑԷ'Ր ՄԻ

ՖՐԱՆՔԼԻՆ ատէմի «Ախզ ու ի'թա էտէն հայ-
վան» տէյիւ թա'րիֆ էտէր իտի։ Պիզ հէր
մէս'էլէյի քեար զարար իւզէրինէ թէ'սիս էյլէմէյէ
մէյհալ իզ։ Տինի տահա 'ալի պիր մի'յար իլէ էօլչ-
մէք թապի'ի իսէ սէ, ատէմլէր էքսէրիյա պէօյլէ
էթմէզլէր։ Պիզ տախի պիր տագիգէ Քրիստոսը
գապուլ էթմէքլիյին քեար ը 'ագիլ օլուպ օլմատը-
ղընը պու նօգթա ի ճազարատան միւթալա'ա էտէ-
լիմ, վէ մէս'էլէնին գօլայ անլաչըլմասը իչիւն պիր
միւվազէնէ տէֆթէրի աչալըմ։ Հիսապըմըզ չէօյ-
լէ օլաճագ տըր։

Պօճ. 1. Կէնահը իքի սէպէպէ մէպնի' թէրք
էթմէլի իզ։ Էվվէլա, օ' Ալլահա գարշը 'իսեան տըր-
նանիյէն, պիզի սէմայա կէօթիւրէն հօլու գափա-
տըր։ Պիր տէվէ՝ եիւքիւնիւ իւզէրինտէն պը-
րագմատրգճա «Իյնէ տէլիյի» տէնիլէն օլ քիւչիւք
գափուտան կէչէմէզ։ Սէմանըն գափուսը իւզէրի-
նէ «Անըն իչինէ նափաք պիր չեյ էտէն, եախօտ
մէքրուհաթ վէ եալանը իրթիքապ էտէն ասլա
կիրմէյէճէք տիր,» տէյիւ եազըլմըշ տըր։

2. Ասոպէնլէ+ թէրք օլունմագ կէրէք տիր։ Ալ-
լահա տէօնմէմիշ օլան ատէմ քէնահի իչիւն եա-
չար։ Խրիսթիյան «Պէն» քելիմէսինի պօզար վէ ա-
նըն եէրինէ Քրիստոսը գօր։ Օ' «Աբթըզ պէն եա-
չամայօրըմ, անճագ Քրիստոս պէնտէ եաչայօր»
տէր։ Անըն իչի սաղի եաչամագ տէյիլ, իւլա հէր
չեյաէն էվվէլ Ալլահըն մէլեքիւթիւնիւ թալէպ էթ-
մէք տիր, վէ պունու ֆուրսաթ պուլտըգճա հէր
քէսէ Քրիստոսըն իսմիչլէ էյիլիք էտէրէք եափար։

3. Տէնէնա տախի թէրք էտիլմէլի տիր, եա'նի
տիւնեայա պիզիմ տա'իմի մէսքէնիմիզ մագամընտա
պագմամագ կէրէք տիր։ Խրիսթիյան իլ էլ էպէտ
եաչամաղը իւմիտ էտէր։ Անըն պուրատաքի 'էօմ-
րիւ օլպիր տիւնեատաքի 'էօմրիւնէ հազըրլըզ տըր։
Խրիսթիյան տահա էյի պիր տիւնեայա, էվվէթ,
սէմավի պիր 'ալէմէ, վէ միւ'էսսիսի վէ պանիսի
Ալլահ օլան պիր չէհրէ մուհթազըր տըր։

Իչթէ պու չէյլէր, վէ անճագ պու չէյլէր թէրք
օլունմագ կէրէք տիր։ Ճիսուս «Էկէր պիր քիմսէ
արամճա կէլմէք իսթէրսէ, թէրք ի նէֆս էտէրէք
խաչընը եիւքլէնիպ, արտըմ սըրա կէլսին,» տէմիշ
տիր։ Լաքին խրիսթիյանըն պու թէրք էթմէյի
չէյլէրին եէրինէ նէ' գազանտըղընը կէօրմէք իչիւն
հիսապըն օլպիր թարաֆընա պագալըմ։

Մահըմմէտ. 1. «'Աֆվ ը իլահի.» Ի'տաամա
հիւքմ օլունան ատէմ «'աֆվ ը չահանէ» իլէ միւճա-
զաթաան գուրթուլուր։ Քրիստոսա իման էտէն
կիւնահքեար էօյլէ պիր 'աֆվա նա'իլ օլմուշ տըր
քի, Ալլահ անըն քէնտիսինէ գարշը իչլէմիչ օլտըղը
կիւնահլարը խաթրա կէթիրմէյէճէք տիր։ Օ' Քրիս-
տոսա իման էթմէյի իչիւն, անըն 'իսեանլարը
«մահվ» օլունմըշ տըր։ «Անըն գանը պիզի հէր
կիւնահտան փաքլէր։»

2. «Քրիսթոս իլէ պէր 'ահդնամէ։» Մէլիյին Օղու
անըն տօսթու օլմուշ տըր, Եալընըզ հագգ իւզրէ
կիւճէնմիչ օլան Ալլահ իլէ քէնտիսինի պարըչարըղը
իչիւն տէյիլ, անճագ տա'իմա քէնտիսի իլէ պու-
լունմադը վա'տ էյլէմիչ օլտըղը իչիւն անըն տօս-
թու օլմուշ տըր։ «Իչթէ տիւնեանըն նիհայէթինէ
տէյին պէն հէր վագըթ սիզին իլէ պէրապէր իմ։»

3. Պէօյէ+ պիր վա'ժ։ «Հագիգաթէն սիզէ տէ-
բիմ քի, պէնիմ իչիւն վէ պէչարէթ իչիւն պիր չեյ
թէրք էթմիչ օլուպ տա, չիմտի պու զէմանտա
եիւզ գաթ գիյատէյ, վէ ախրէթտէ էպէտի հայա-
թա նա'իլ օլմայաճագ պիր 'քիմսէ եօգ տըր։»
«Շիմտի պու զէմանտա եիւզ գաթ գիյատէ։»
Եիւզտէ եիւզ տէյիլ, անճագ անըն էլլի տէֆ'ասը։
Թանվիլաթտան գիյատէ քեարը պիր ախզ ու ի'թա.
վէ վա'տըն սահիհ օլտըղընը հիսապըզ չահիտլէրլէ
իսպաթ էթմէք միւմքին տիր։ «Թագվա իսէ հէր
չեյէ ֆա'իտէլի տիր։» «Ախրէթտէ էպէտի հա-
յաթ։» Էպէտի հայաթ նէ' տիր։ Քեա'չքի անը
պիւիպ թա'րիֆ էթմէյէ մուտգիէտիր օլա իտիք։
Լաքին «Կէօզ կէօրմէտիյի վէ գուլադ իչիթմէտիյի
վէ ատէմին ֆիքրինէ կէլմէտիյի, եա'նի Ալլահըն
քէնահինի սէվէնլէրէ հազըրլատըղը չեյլէր։» «Շիմտի
Ալլահըն էվվատը իզ, վէ նէ օլաճաղըմըզ տահա իզ-
հար օլունմամըշ տըր։»

Իչթէ հիսապըն նէթիճէսի։ Վէ տա'իմա պէօյլէ
օլտըղը գապուլ օլունմըշ տըր։ Պիզ սէմայա կիտիպ
կէրիյէ պագտըղըմըզտա, թէրք էթմիչիմիզ չեյլէրինէ
նէ' գատար էհէմմիյէթսիզ, վէ պիզիմ քեարըմըզընը
նէ' գատար պէօյիւք օլտըղընը կէօրէճէյիզ։ Իչթէ
պու սէպէպտէն տէրիմ քի, 'ագըլը պիր ատէմ սալի

ախզ ու ի՛թա նօգթա ի նազարընտան պագարագ պիւէ , Քրիստոսը գալուլ էթմէյի պիր տագիգէ թէ՛խիր էթմէմէլի տիր ։ Էվվէթ , չիմտի վէ տա՛ի- մա Քրիստոսըն արարնճա կիթմէք տէյէր ։

ՏՐ. ՊԸՋՐԷԿԼԻ

ՓԷՆՆԻՑԱԹ

ՀԱՐԱՔԵԱԹ Ը ՄԷ՛ԱՐԻՖՓԷՐՎԷՐԱՆԷ

(Մ. Մ՛ՆԱՑԷԱՆ)

1 .

Օն տօդուզընճը 'ասրքն սիյասի՛ վէ սընա՛ի թէ- րադզյաթը մէքթէպ թա՛լիմ ու թէրպիյէսինին թէ՛ամմիւմիւնէ էն գուվվէթլի 'ամիլ միւճիպլեր օլ- աըգտան պաչգա , թա՛լիմ ու թէրպիյէտ էասի իսլահաթ իչիւն ժուգավէմէթսիզ պիր հարէքէթի տաթի հասըլ էյէմիլեր ։

Միլլէթլերին սիյասի հայաթտա գա՛ալիյէթլերի իւզերինէ էհալինին 'ալէատէվամ քէսպ էթմէքտէ օլարդը միւթէզայիտ նուճուզ սայէսինտէ մէքթէպ թա՛լիմ ու թէրպիյէսինին թէ՛ամմիւմիւ լիւզումը թէ՛քիտ վէ թէ՛եիտ էտիլտի ։ Ատէմիլեր կէօր- տիւլեր քի ուսուլ ը հիւքիւմէթին մէչրուճ չէքլի ճահիլ վէ պիլիկսիզ էհալինին էլինտէ մէ՛մուլ վէ մունթազըր օլան իսլահաթըն հուսուլինէ պիւա- պիւթիւն զայը ի մուվաֆըգ պիր հալէ կէլտիքտէն պաչգա , հաթթա միլլի խարապիյէթէ պիւէ պա՛իս օլապիլիր ։ Գէօյլէճէ մէքթէպ թա՛լիմ ու թէրպիյէ- սինին թէ՛ամմիւմի՝ մէչրուճիյէթիէրվիզ միլլէթ- լերին մուհաֆազա վէ թէրագգըլարը իչիւն էասի պիր չարթ մադամընտա թուճուլտու ։

Սէն՛աթլարըն թէրագգըսը տաւխ մէքթէպ թա՛- լիմ ու թէրպիյէսինին թէ՛ամմիւմիւնէ 'այնի տէրէ- ճէտէ վէ տահա գուվվէթլի պիր խըզ վէրտիլեր ։ Սէնայի՛ի իպթիտա՛իյէնին թահսիլի իչիւն մէք- թէպ թա՛լիմ ու թէրպիյէսինէ փէք օ գատար լիւ- զում հիսա օլունմազ իտի ։ Լաքին թէրագգը էթ- միչ սէն՛աթլարը էօյրէնմէք իչիւն պիր թագըմ 'ելմլերէ տա՛իր հիչ տէյիլ իսէ մա՛լիւմաթ ը իպ- թիտա՛իյէյ մալիք օլմազ մութլագա լազըմ , սէն՛աթլարտան պահիս քիթապլարը օգուտմազա վէ անլամազա մուգթէտիր օլմազ մութլագա լազըմ , վէ նիհայէթ մէքթէպ թա՛լիմ ու թէր- պիյէսի մութլագա լազըմ տըր ։ Բէնտի էվլատա- րընճը պիր էյի սէն՛աթ էօյրէնմիչ օլագդլարընը կէօրմէյէ տարզա էտէն պիւճիւմլէ վալիտէյնլեր , վէ ճէմ՛իյէթին հագիր վէ ֆագիր թապագալարընտան պիր ազ հիւքսէլէրէք իպթիտաի վէ իճթիմա՛ի տահա էյի պիր մէվգը՛ էլէ կէթիրմէյէ ճէհտ էյէ- յէն նէվճիվանլար , պիթթապ՛ մուվաֆըգ ը մագսէտ պիր մէքթէպ թա՛լիմ ու թէրպիյէսինին նի՛մէթլէ- րինէ նա՛իլ օլմազա ղայրէթ էտէրլեր ։ Մէքթէպլէ- րէ գարշը պիննէֆս էհալի աթասընտա ուչանան պու կիպի արզու վէ հավէսլեր՝ թա՛լիմ ու թէրպի- յէնին թէ՛ամմիւմիւնէ հիւքիւմէթ թարաֆընտան պէզլ էտիլէն զայրէթլէրտէն չօգ զիյատէ մէտար օլմուչլար տըր ։

'Ասրլարճա միւտտէթ գուլլանըլմազլէ մագպուլ վէ մէրզուպ պիր հալէ կէլմիչ օլան 'աթիդ ուսուլ- լարը թէպոլիլ վէ թա՛տիլ էյլէմէք զայէթլէ կիւճ տիր ։ Մի՛էասէաաթ ը թա՛լիմիյէ տաւխ , եէնի իհ- թիյաճաթ վէ մուգթազիյաթա բաղմէն , եինէ քէն- տիլերին փրօկրամլարընը վէ ուսուլլարընը մէվգը՛ի իճրայա գօմագտա տէվամ էթտիլեր ։ Հալա պու կիւնէ գատար էվրօփանըն վէ Ամէրիգանըն մէ- քտէպլերի 'ուլումիյէլերի պիւէ՝ հայաթ ը մէտէնի- յէնին մէթալիպ վէ մուգթազիյաթ ը ճէթտէսինէ պիւսպիւթիւն թէվֆիգ ի հարէքէթ էտէմմիչլեր տիր ։ Լաքին մէքթէպլի մէտէնի 'էօմրիւն մուգ- թազիյաթընա խատիմ դըլմագ պագընտաքի դա- յէթ մուհիմմ հարէքէթ՝ զաթէն պիր բուպ՛ 'ասր- տան պերու պաչլամըչ օլուպ՝ տա՛իմա արթան պիր խըզ իլէ տէվամ էտէճէյինէ հիչ չիւպհէ եօգ տըր ։ 'Ուլումըն թա՛լիմ ու թէրպիյէսինէ խըտամէթ էտէն պու խէյասպախչ հարէքէթտէն էվվէլ ի՛վուգու՛ պուլան պիր թարաֆը հարէքէթչիլեր նէ՞ իտիլեր ։ Էվրօփատա վէ Ամէրիգատա պու պիր թարաֆը վէ մուգիրը հարէքէթչիլերի զա՛իֆէլէթմէք իչիւն թա՛- լիմ ու թէրպիյէճ նէ՞ կիպի ճէհտլեր պէզլ էտիլ- մէքտէ տիր , վէ պիզ , էրմէնիլեր , մէտէնի 'ալէ- մին թա՛լիմ ու թէրպիյէյ մախսուս իչպու եէնի թէճրիպէլէրինտէն նէ՞ տէրլէր ալա պիլիրիզ ։

Շակիրտի սընա՛ի էն 'ալի իհթիտասաթա հա- զըրլամագ իհթիյաճը՝ տարիւլֆիւնունլարտա ֆէննի չու՛պէլեր թէ՛սիսինէ սէպէպ օլուռ ։ Իպթիտատէ զօլճճ գըսմընա նիսպէթէն էհէմմիյէթսիզ օլան իչ- պու գըսմ , սէնելեր միւրուրիյէ , կիթապճէճէ զիյատէ թէրագգը էտէրէք , ելեվմ մուհիմմ պիր մէվգը՛ի հա՛իզ տիր ։ Պու սէնէ եէյլ տար իւլ ֆիւնունընճն ֆէննի մէքթէպլինէ կիրէն չակիրտլերին սայըզը զօլճճ տա՛իրէսինէ տախիլ օլանլարընճ սայըսընտան զիյատէ իտի ։ Պու չէյ Ամէրիգա տար իւլ ֆիւ- նունլարընճն 'ուսումի հայաթընտա միւչահէտէ օ- լունան մուհիմմ պիր՝վագը՛ա տըր ։ Սէն՛աթընճ 'ալի չու՛պէլերինտէ նա՛իլ ի մուվաֆֆագիյէթ օլմագ ի- չիւն՝ զօլճճ թա՛լիմ ու թէրպիյէսի արթըգ մուհիմմ սայըլմայօր՝ ֆէննի ի միխանիգիտէ, ֆէննի ի էլէգթը- րիգիտէ, ֆէննի ի մի՛մարիտէ, ֆէննի ի քիմիէվիտէ վէ

էմալը իմթիհաանաթտա քէսպ ի մէլէքէ էյլէմէյէ ճէհա էյլէյէն թալէպէ, գօլէճաէ տէօրթ զիգըյմէթ սէնէլէր սարճ էթմէքսիզին, մէքթէպ ի 'ալիտէն տօղրու ֆէննի մէքթէպէ եահսօտ տարիւֆիլնունէնն ֆէննի գըսմընա տախիլ օլապիլիր։ Վէ չօգ մա'գուլ պիր մէլէք տիր պու։ Մէտէնի 'էօմրիւն չէրա"իթ վէ մէթալիպի, պիր իմթիհաանա թալիպ օլաճագ-լարըն ճիւմլէսինէ, պիր գօլէճ տէվրէ ի թահսիլիյէսի իքմալընա միւսա"իտ տէյիլ տիր։ Ակիրէն, 'ալի մէհաֆիլ ի թա'լիմիյէտէ պիւէ, պա'զըլարը տար իւլ ֆիւնունտա գօլէճ գըսմընըն հագգ ը մէվճուտիյէթինի ինքեարա ճիւբ"աթ էյլէտիլէր. Պէօյլէլէր 'ալի մէքթէպլէրի տահա զիյատէ իլէրի կէօթիւրմէլի վէ անլէրի չիմտիքի հայաթընը մուգթազիյաթընա ույտուրմալը, վէ պու միւ"էսսէսաթտան մէ"ղուն օլանլար տօղրուտան մէչղուուլիյէթ 'ալէմինէ, եահսօտ ավօգաթլըգ, իլահիյաթ վէ թէպապէթ տախի իչինտէ օլարագ, մէքեաթիա'ի իմթիհասիյէյէ տախիլ օլմազա հազըր օլմալը տըրլար՝ տէյիւ իտա'ա էտէրլէր։ Պու ֆիքըր չօգլարընա իֆրաթքեարանէ կէօրիւնէ պիւիր իսկ տէ, պիւա չիւպհէ Ամէրիգալըլարըն 'ամէլի ֆիքըրինին թուրթաճաղը խմթիգամէթի իրա'է էթմէքտէ տիր։ Թա'լիմ ու թէրպիյէճէ օլան պու հարէքէթ էրմէնիլէր կիպի, էֆրատընըն էքսէրիսի կէչիմ զա'իլէսինտէն ազատ պուլունմայան պիր ճէմա'աթ իչիւն զիյատէսիյէ չայան ը տիգգաթ տըր։

'Ալի մէքթէպլէրին մագսէտի չիմտիյէ գատար 'ամէլի 'էօմրտէ մուվաֆֆագ օլմազա հազըրլանմըշ չակիրտլէր եէթիչաիրմէքտէն ղիյատ՝ գօլէճլէրէ գապուլ օլունմագ իչիւն լազըմ օլան իմթիհանը կէչիրմէյէ մուվաֆֆագ օլան չակիրտլէր եէթիչաիրմէք օլմուշ տըր։ Հէր միլլէթտէ 'ալի մէքթէպլէրտէն տօռ տօղրու մէչղուլիյէթ 'ալէմինէ տախիլ օլան չակիրտլէրին սայըսը՝ գօլէճ թա'լիմի ալմազա տա սուհուլէթլէրի օլանլարտան չօգ զիյատէ օլմուշ տըր։ Լաքին 'ալի մէքթէպլէր կէչիմլէրինի չըգարմազ մէճպուրիյէթի թահթընտա տէր հալ մէչղուլիյէթ 'ալէմինէ տախիլ օլան քէսիր իւլ 'ատէտ վէ ազ պախթիյար չակիրտլէրին մէնաֆի'ինի՝ հալլերի վագըթլարը եէրինտէ օլան տաչըտա ազ չակիրտլէրին մէնաֆի'ինէ ֆէտա էթմիշլեր տիր։ Միլլի պու պէօյիւք հագգսըզլըղըն նէթիճէսի օլարագ, ճէմա'աթըն էվլատընընը պէօյիւք դըսմը եա պիր 'ալի մէքթէպլին հէր հալտէ մուգթազի օլան թա'լիմ ու թէրպիյէսինաէն մահրում գալմազա, եա տա ազ միւտաէթտէ ախզ ու ի'թաճա 'ամէլի 'իլմլէրի թահսիլ էտէպիլէճէյի խուսուսի մէքթէպլէրէ կիթաբ մէյէ մէճպուր օլույօր։ Ամէրիգատա պէօյլէ խուսուսի թիճարէթ մէքթէպլէրի փէք չօգ օլուա՝ օղլանլար վէ գըզլար 'ալի մէքթէպլէրի թէրքիէ օրալարա կիտէրլէր։ Հիւքիւմէթ մու'ավէնէթիյլէ խալգա մէճճանէն թագտիմ օլունան 'ալի մէքթէպլէրտէն խալգըն հագիր սընճլարը մէ"մուլ օլունտըղը տէրէճէտէ իսթիֆատէ էտէմէտիքլէրինտէն՝ քէնտի էվլատլարընը փարա վէրէրէք խուսուսի մէքթէպլէրէ կէօնտէրմէյէ մէճպուր օլուրլար։ Պու զաքար միլլէթին խուսուսի պիր սընճգընա մէնսուպ օլմազլէ պէրապէր պիւթիւն միլլէթէ 'ա"իտ պիր զաքար տըր։

ՄՈՒՀԱՐՐԷՐԱԹ

ՄԷՄԼԷՔԷԹԻՄԻԶ ՎԷ ՏԻՆՍԻԶԼԻՒ

(Փրօֆ. Ց. Ց. Մանէասճեան, Մէզրէֆոան)

Տին ու մէզհէպ մուղայիր էֆքեար պէյան էյլէմէքլիք տինսիզլիք տիր վէ պու էֆքեարտա պուլունան զաթ տինսիզ թա'պիր օլունուր։ Պէյն էն նաա պու թահտիտ ճարի իսկ տէ՝ հագիղաթէն տինսիզ 'էօմր կէչիրէնլեր տահա չօգ տըրլար, զիրա տինի տէրուն ի տիւտէն դապուլ էթմէյէն վէ անըն մէթալիպինէ կէօրէ եաչամայան քիմսէ տաբի ֆի'լէն տինսիզ տիր։ Մէմլէքէթիմիզին սօն 15-20 սէնէ զարֆընտա զարարատիտ օլտըղը ճիհէթլերին պէլքի էն մուհիմմի պու տըր։ Սէրվէթ կիտէրսէ՝ երինէ գաղանըլըր, էվ եանարատա՝ երինէ պինա օլունուր, ատէմ էօլիւրսէ՝ երբինէ պաչգասը տօղար, լաքին ատէմին գալպինտէն տին, իման կիտէրսէ նէ՞ օլուր։ Վագա'տա թահտի'ի գա"իտլեր իզթիզասընճա երբի պօչ գալամազ, ֆագաթ նէ՞ իլէ տօլար։ Տինսիզլերին գավլինճէ տին, էպէտի հայաթ վէ էպէտի ճէզա թա'լիմի իլէ ատէմլերի գօրգագ վէ կէվչէք եափմըշ. վէ տին գալգարատա գօրգու, փերվա գալմազ վէ ինսան բահաթ պիր 'էօմր կէչիրէպիլիր։ Աճէպա էօյլէ մի. եօգուտա թարիխտէ վէ էթրաֆըմըզտա վագը՝ օլան հալլերտէ կէօրտիւյիւմիզէ կէօրէ՝ տին գալգտըղընտա անա պէտէլ էյի պիր չէյ կէլմէյիյի պէտինի տէյի՞լ մի։ Պի'աքս ինսանտա հայվանի օլան հիսլեր տահա զիյատէ ալէվլէնիպ իճթիմա'ի հալլեր թէտէնինիյէ մէյլ էտիյօրլար։ Էկէր տինէ թապի՝ օլանլար գուսուրլար իչէյօրլար իսէ՝ թապի՝ օլմայանլար օլ գուսուրլարը տահա զիյատէ փերվասըզ իչէմէյէ մէյլ տըրլար։ Ինսան քեամիլ տէյիլ տիր։ Տին անը իսլահ էթմէյէ չալըշըր վէ միւսպէթ էտաալարը իլէ էմին իշճիլեր եէտինտէ մուվաֆֆագիյէթէ նա՞իլ օլուր. լաքին տինսիզլիք հէր չէյի ինքեար էթմէքլիք մէպտէսի

իւէ հաՒնկը ֆէննա ատէմի եօլունտան չէվիրէպիլմիչ, հաՒնկի միւրթէքիպի 'աատալէթ թարիգլերինէ իրչատ էյլէմիչ, հաՒնկի տէրտիյէ թէսէլի վերէպիլմիչ իսէ կէօսթէրսինլեր։

Տիյարըմըզըն միւսթագպելինի նազար ը տիգդաթա ալանլար պու սու՚ի հալըն պիլտէ տէ, խուսուսա կէնճլէրիմիզ մէյանէօհնտէ իղտիյատ պուլտուղունու մա՚էթթէ՚էսսիւֆ պէյան էտիյօրլար։ Պու հալ ը փիւրզէլալըն սէպէպլերի չօդ իսէ տէ սալթ պիր գաչընը մուխթասարըն թա՚տատ էտէճեյիզ։

1. Տինէիլիէ Ընէպէլիէ պէր։ Թէմիզ հավայա վէ իսթիրահաթ ը գալպէ թէչնէ օլան ատէմ տաղ թէվէսինէ թըրմալանմագ զահմէթինատէն գաչընմագ, թէնապել իսէ՝ «Ռիմ օլ էզիյէթէ կիրէճէք միր» տէյէրէք աչաղը եէրլէրտէ տուրուր, վէ պաթթաղլարըն ֆէննա հավասընտան սըրթմայա թուրթուլսա պիլէ էնտիչէ էթմէզ։ Նիւրիւմէք, հօրուլմագ զահմէթի օլմասըն տա, նէ օլուրսա օլսուն։ Պազ վէ պաղչէ իլէ ազ չօգ իչի օլան հէր քէս պիւիր քի մէյվէ վէ սէպզէ նէթիչտիրմէք էմէք իլէ օյուր, ֆէննա օթլար իսէ քէնտի պաչընա պիթէր։ Պէօյլէ տէ ֆէննա խուչլարը թէրք էթմէք, թէմայիւլաթ ը չէհվանիչէյէ զալիպ կէլմէք՝ գուվվէթ, ճէսարէթ, միւտավէմէթ թալէպ էտէր. տինսիզ իսէ պու զահմէթլերի տէր՚իհտէ էյլէմէյէ մէճպուր տէյիլ միր։

2. Տինէիլիէ ֆօթո պըր։ Հէր նէ քի էաքի իսէ մօտա իպթիդասընճա պարիթ միր։ Աթալարըմըզըն իսթի՚մալ էյլէտիքլերի ալաթ, էտէվաթ, էվ վէ էշհա, էլպիսէ, թա՚ամ, հէփսի տէ գալտըրըլմալը, վէ ալաֆրանկա օլանլար իսթալ օլունմալը. ամմա էյի օլմուչ, քէօթիւ օլմուչ ֆարգ էթմէզ։ Էվրօփա-նըն տինսիզլէյէ օլան մէյլի պիւիմ կէնճլէրիմիզ իչինա տախի թագվիտ օլունաճագ պիր հալ տըր։ Պիր չէյ պիւտիքլերի իչիօ՚ն մի. խա՚յր, պիւմէտիքլերի իչինա։ Մ՚օտատա մա՚նա տրանըօ՚ր մը։ Զօգլար նէ՚ հաւիրյօրլար իսէ սէն տէ էօյլէ հաւիրսըն, հէմ թէֆթիչ վէ միւտահէսէ զահմէթինատէն տէ գուրթուլուրսուն։

3. Տինէիլիէ պէյնէիլիէ պէր։ Թիւրքճէնին կիւզէլ տարպ ը մէսէլէրինատէն պէրինէ կէօրէ, «Եարը հէքիմ ճանտան էտէր, եարը օգուսմուչ՝ խմանտան» Զօգ 'իլմի մէս՚էլէլեր վէ քէչֆիյաթ անճագ եարը անլաշըլմագա՝ 'աճէյէ նէթիճէլեր չըգարըլըր վէ հէր թարաֆը կէրէյլ կիպի թէֆթիչ օլունմագաըզըն գարարլար վէրիլիր։ 'Սճապա լօրտ Քէլվին կիպի, Սըր Օլիվըր Լօճ կիպի մէչհուր 'ալիմլէր ճէհալէթտէ՚ն նայի մի տինտար գալտըլար, վէ անլէրին եանընտա չակիրա պիւէ օլամայանլար՝ «Միւսնէվվեր ֆիքր սահիպի» վէ «Մէզհէպ զուլմէթինտէն ազատ» 'ատա օլունսույօրլար։

4. Տինէիլիէ պէէյաւլէ պըր։ Քիւիսէլէրիմիզտէ րուհանի հէրարէթ էքսիլտիքճէ տինսիզլիք արթար։ Վա՚իզ, խօճա, ճէմա՚աթ, չակիրտ կէվչէքլիյէ տիւչմիւչ տիրլեր։ Պաչլըճա գապահաթ ճէմա՚աթատա տըր։ «Ուճուզ վա՚ըզ, ուճուզ խօճա օլսուն» տէյէրէք նէ՚ 'ադլընա պագարլար, նէ՚ տէ ախլագընա։ Զօճուգլար խանէլէրինատէ կէվչէքլիք, մէքթէպտէ վէ քիւիսէտէ կէվչէքլիք կէօրէրէք նէ՚ վասիթա իլէ տին զայրէթինէ թէչվիդ օլունաճագլար։ Պունտան մա՚ատա էյի 'իպրէթ վերմէք չէօյլէ տուրսուն պէօյիւքլեր ֆէննա 'իպրէթ վերմէքտէ օլսալար՝ չօճուգլար վէ կէնճլեր նէ՚ իլէ խալահ օլունաճագլար։

5. Տինէիլիէ 'էհէաճ պըր։ Մէվճուտա գավանինի միւճէրրէպէ վէ միւֆիտէյի իհլալ վէ թախրիպ էյլէմէք իսթէյէնլեր մէմլէքէթիմիզտէ տախի տիւրլիւ ախլուխ իսմլեր վէ փէրտէլեր թահթընտա զասպ ու զաար վէ ֆիւզ ու ֆիւճուր ֆահի՚ելերի իֆրա էտէպիլմէք իչլին՝ պալթայը եվվէլա տին ու մէզհէպին թէմէլլերինէ վուրտուլար, զիրա ադեմմէ իմա օլունտըղը իւզրէ՝ մէզհէպի տույդուլար թէսմիմ օլունուպ, վիճտան կէօմիւլիւր իսէ կէնճլեր հէր իսթէտիքլերի խէպաետէթի իչլէմէյէ հազըր օլուրլար։

Զաթմըշ՚նէ պէր։ Թա՚տատ օլունան սէպէպլերին պիրեր պիրեր ատֆ՚ինէ չալըշմալըզըզ։ Կէնճլէրիմիզ միւսթագպելտէ 'էօմրիւն ճիւմլէ կիւճլիւքլերինէ մուգավէմէթ էտէպիլէն պիր միլլէթ օլապիլմէք իչինն չիմտահէն հէր զահմէթէ ալըշմալը տըրլար։ Էվտէ, պաղչէտէ, չարշըտա վալիտէյնինէ ևարտըմ էտէն, հէր աղըր վէ կիւճ իչի կէօրմէյէ ալըշան չօճուգ՝ մէքթէպտէ տախի տէրսլերինի էյի էօյրէնէպիլէճէք վէ էն կիւճ մէս՚էլէլերի հալ էտէճէք վէ ախլագի 'ադմատ տէ հէր թէճրիպէյէ զալիպ կէլէպիլէճէք, հէր էյի իչի կէօրէպիլէն իրատէթէ մալիք օլաճագ տըր։ Էվրօփանըն էլպիսէ մօտալարը պիւիմ տիյարա վասըլ օլանա գատար Փարիզատէ, Լօնտրատա եէնի պիր մօտա տահա չզտըղը կիպի՝ պու կիւն Էվրօփա էհալիսի տինսիզլիք մօտասընը թէճրիճէն թէրք էթմէքտէ օլտըղը հալատ՝ պիւիմ կէնճլէրիմիզ տէ էնճամ վաղ կէչէճէքլեր։ Պիւիմ վազիֆէմիզ՝ 'ադլըմըզը դուլանըպ էյնի ֆէննայը թէֆրիդ էյլէմէք վէ հէր եէնի կէօրիւնէնէ հավէս էթմէմէք միր։ Հագիդի 'իլմ հագիդի ախլագ մէնագա՚ը իսթինի կէնճլէրիմիզէ էօյրէտէն մուգթէտիր մու՚ալիմլէր վէ վա՚իզլերէ մալիք օլմագ իչլին մէքթէպտէն վէ մինագէրատէն փարա էսիրգէմէմէլի իզ։ Եկէր պաղդա տէվլէթլեր գուվվէթլերինին վէ թիճարէթ-

լերինին թէվա՛ի իչիւն մկիօնլարճա լիրալար սարճ էտիպ թօփ թիւճիչնկ վէ զըրնը չօղալտըյօրլար իսէ՝ պիզ տէ հադիգի թա՛լիմ իլէ մկլէթմիդի պագի սագլամագ իչիւն հիչ տեյիլ իսէ պինկերճէ լիրալար սարճ էթմէյէ հազըր պուլունմալըզդը։ Ճանի ադչէ իլէ պագի օլան ախալագի վէ բուհանի հայաթ սաթըն ալապիլիր իքէնն՚իչիւն պօչ տուրալըմ վէ ադչէմիզի պօչ եէրէ սարճ էտելիմ։ Մու՛ալիմ մէքթէպտէ, վա՛իզ մինպէերտէ նէ թա՛լիմ էտիյօր. պու սիւ՛ալ հէր փէտերէ, հէր մկլէթփերվէր չահսա ճարդը ՚ազիմ տիր. պիդայտ օլմայալըմ։ Մկլէթ մէճլիսինտէ, մէքթէպ միւտիրիյէթինտէ պուլունան էճենտիլէր պու խուսուսը տիչիւնմէյօր իսէ տիչիւնէն քիմսէյէր ինթիհապ էտելիմ։ ՚Իմի իլահի մէքթէպլէրինին զէմանտա մինտասիպ պիր տերէճէյէ թէրճի՛ օլունմասընը թալեպ էտելիմ։ Հէր ՚իլմ թէրաճդը էտիյօր, հէր մէքթէպ իլերի կիտիյօր, հալընըզ ՚իլմ իլահի՛ մի խաթիտնա տըր։ Թէրաճդը էյլէյէն էհալիյէ, ճէմա՛աթտա դանա՚աթպախչ զըտա վէրէպիլմէք իչիւն եիւքսէք թա՛լիմ ալմըշ մուճթէհիր վա՛իզլէր թէտարիք օլունմալը։ Սընճկլարընտա իլերի օլան վէ փաք տին ու ախալագ սահիպի կէնճլերէ եարտըմ օլունմալը, վէ անլեր վա՛իզլիյէ հազըրլանմալը։ Պօրտա չիրքէթի եարտըմընը էքսիլտէճէք վէ քէսէճէք էն միւնասէպէթսիզ վաճթը պուլտուս, տիյարըմըզ պիր չօղ սէպէպլէրտէն ֆադր ը հալա վէ զարուրէթէ տիւշտիւիւ պիր զէմանտա պիզի հալըմըզդա թէրքը էթտի։ «Կիտին քէնտինիզէ նէ՛րէտէն պուլուրսանըզ սաման պուլուն, լաքին քէրվիճլերին ՚ատէտի էքսիլմէյճէք» (Յուր. Ց. 11։) Էհալի ֆագիր օլուպ վա՛իզ սագլայտամագ եախօտ անճագ եարը օգուսմուչլարը սագլայապիլիր վէ մուճթէհիր վա՛իզլէրիմիզ տիյարը թէրքը իլէ պաչդա եէրտէ իչ արասմաղա մէճպուր օլուր իսէ պիզ նէ՞ միւսթագպել մէ՚մուլ էտիյօր ըզ։ Հէնուզ հէր չարէ էլտէն կիթմէմիչ իքէն իչճիլէր պուլմանըն չարէսինէ պագասլըմ վէ իչին սահիպի տախի եարտըմընը վէ պէրէքէթինի իհտան պուլյուրսճագ տըր։

ԱՏԱՆԱ ՉԻՑԱՖԷԹԻՆՏԷ ԻՐԱՏ ԷՏԻԼԷՆ ՆՈՒԹՔ

(Վէք. Հ. Ց. Ալճէեան, Ափօնա)

Վալէ պէյ էֆէնդի, պէյլէր վէ էֆէնդիլէր, թօռնլար վէ վէրնանօգլլար

Պու կիւն Միւսլիմ վէ զայր ի Միւսլիմ, եէրլի վէ էճնէպի զէվաճտան ՚իպարէթ օլան միւհթէրէմ պիր հէյ՚էթ խուսուսի պիր մագսատ իչիւն պուրայա թէճէմմիւ՚ էյլէմիչ տիր։ Իչպու մագսատ սալթ կէօրիւչիւպ գօնուշմագ եա տա հէյիպ իչմէք օլմայըզ, անճագ Աստանա էհալիսի միյանընտա օլան սու՚ի թէճէհհիւմիւ րէճ՚ էյլէյիպ տօղրու պիր անլայըն հուսուսլէ կէթիրմէք, վէ ՚անասըր ը մուխթէլիֆէնէն իթթիֆագ վէ իթթիհատ իլէ եաչամասընա պիր խըտմէթ էթմէք տիր։

Ճիւմլէնին մա՛լիւմիւ տիր քի, կէչէն Ապրիլին իպթիտալարընտա պիր թագըմ զարագքեարանըն իղֆալաթ վէ իլգա՚աթըյլէ Աստանա վէ միւլհագաթընտա փէք տէհչէթլի վագը՚ալար վուգու՚ պուլտուս։ ՚Ա՛յնի մէմլէքէթտէ եաչայան, ՚այնի քիւրէ ի հավայը թէնէճֆիւս էտէն, վէ ՚այնի թէպա՛իյէթ իլէ միւճթէչխիր օլան էհալինին պիր գըսմը, պիլա ուէպէպ տիկեր գըսմ ՚ալէյհինէ գըյամ էյլէյիպ, անլերի սօն տերէճէ փերիչան վէ մաղտուր էյլէտի։ Վէ պու միւնասէպէթլէ Աստանանըն Միւսլիմ վէ զայր ի Միւսլիմ էհալիսի միյանընտա պիր պիւրուտեթ վէ միւպայէնէթտէն հուսուսլէ կէլտի։ Պու պիր էմր ի վագը՚ տըր. վէ ինքնար գապուլ էթմէզ։ Ֆագաթ լէյլատէն սօնրա նիհար, վէ գընտան սօնրա պահար կէլտիյի կիպի, պիւրուտեթէտէն սօնրա հէրարէթ վէ միւպայէնէթտէն սօնրա մուգարէնէթ մէյտանա կէլմէսի թագի՛պ տիր։

Հէր նէ գատար պունտան եէտիայ էվվէլ, Միւսլիմ վէ զայր ի Միւսլիմ էհալի միյանընտա պիր մուգարէնէթ հուսուսլէ կէթիրմէք իչիւն Եուսուֆ Քէմալ պէյ էֆ. փէք չօղ չալընտը իսէ տէ, մուվաֆֆագ օլամատը. չիւնքի տահա վագթը կէլմէմիչ իտի։ Պա՛տէհու Մուսթաֆա Զիհնի փաչա պէօյէ պիր հիւսն ի հալ մէյտանա կէթիրմէք իչիւն փէք չօղ արզու էյլէտի իսէ տէ, միւչարիւէյհ տահի պիր իճրա՛աթտա պուլունմատընը էճլտէն պու չէյ միւմքին օլմատը։ Լաքին պու մուգարէնէթ իլէ հիւսն ի հալընն վէ քէսպ ի սալահ էտէն ահվալընն չէրէֆինէ, հագդ իզրէ վալի ի վալաչանըմըզ տէվլ. Ճէմալ պէյ էֆ. լայըգ տըր։ Զիւնքի չիմտի պու մուգարէնէթ իչիւն վագթի կէլմիչ, վէ պիր մըգտար տա ՚ատալէթ իճրա էտիլմիչ օլարագ, հագիգաթ թէզահհիւր էթմիչ տիր։ Հէր նէ գատար վաճան ը մուգատասիմիզին հագիգի խայրը պունտան պիր ազ զիյատէ ՚ատալէթ իճրա օլունմասընը, վէ խա՛ին Ճէվատ իլէ Մուսթաֆա Րէմզի վէ ՚ավէնէսինին ի՛տտիմընը թալեպ էտեր իտի իսէ տէ, չիմտիլիք պու գատարը իլէ իքթիֆա էտիլմէսի թավսիյէ օլունմագտատ տըր։ Մատէմ քի պու թավսիյէ պիզագէն տահա մա՛լիւմաթլը վէ մէմլէքէթիմիզին ահվալընտա տահա զիյատէ վագըֆ օլան զէվաճ ը սիհթուտեսիմաթ թաբաֆընտան էտիլմէքտէ տիր, պինա՞էն՝ալէյհ պիղ տէ միւշարիւէյհիւմիւն իչպու թավսիյէլէրինի թագիր վէ քէսպ ի սալահ էտէն ահվալընն զիքր ի ճէմիլինին,

պիւճիւմլէ միւհթէրէմ վաթանտաշլար վէ միւ'թէ-
պէր էճնէպիլէր իլէ թէզքեար էթմէք իսթէրիզ։
Ֆագաթ միւսա'ատ ի 'ալիյէլէրինէ մազրուրէն
չու պիր գաչ րէճա վէ մաթլուպաթտա պուլունա-
մագ իսթէրիմ։

Էվվէլա, հիւքիւմէթիմիզէն րէճամըզ չու ոըր
քի, պիր գաչ ճահիլ ճիւհէլա իչիւն պիւթիւն պիր
միլլէթի մահքիւմ թուրմագ մէալէյինտէն վազ
կէչսինն։ Հէր միլլէթ վէ ճէմ'իյէթ իչինտէ ճահիլ
վէ գուսուրլու քիմսէլէր պուլունուր։ Ֆագաթ պու
աէմէք տէյիլ միր քի, օլ միլլէթ թէքմիլէն ճահիլ
վէ գուսուրլու ոըր։ Պու հանլըղ պիր թարիդ վէ
մուղիրր պիր մանթըգ ոըր։ Պու տէմէք միր քի
Ահմէտ ճահիլ միր, Ահմէտ պիր թիւրք միր, էօյ-
լէ իսէ պիւթիւն թիւրքլէր ճահիլ միր։ Եալնօտ
Ցակոբ գուսուրլու ոըր։ Ցակոբ պիր էրմէնի միր,
էօյլէ իսէ պիւթիւն էրմէնիլէր գուսուրլու ոըր։
Ճիւզ'իյէթտէն քիւլիյէթ իսթինթաճ օլունմազ վէ
օլունմամալը ոըր։ Պու թարիդ տա'իմա հանլըղ
նէթիճէլէրի պատի օլուր։

Սանիյէն, Իսլամ վաթանտաշլարտան րէճամըզ
չու ոըր քի, քէնտի մէնֆա'աթլարընը ախէրին զա-
րարընտա արամասընլար։ Պու փէք հանլըղ պիր
մէալէք միր։ Պաշգասընա զարար վէրմէք իսթէյէն
քիմսէ էվվէլա քէնտի քէնտինէ զարար վէրիր։ Ա-
տանա հատիսէսի միւնասէպէթիյլէ պիզ Իսրիսթի-
յանլար փէք չօգ ալաղը տիւշտիւք, սէրվէթ վէ
'ատէտ ճիհէթիյլէ տուն պիր մէվգի'է կէլտիք։
Ֆագաթ նէ զանն էտէրսինիզ. պու վագը'ա Իսլամ
վաթանտաշլարըմըզը եիւքսէլթաի մի։ Հիչ զանն
էթմէմ։ Անլէր տէ տիւշտիւլէր, սիյրէթ վէ ախլաղ
ճիհէթիյլէ տիւշտիւլէր։ Պանա սիւ'ալ օլունուր ի-
սէ սօնրաքի տիւշիւշ էվվէլքինտէն պէօյիւք վէ
'ազիմ տիր։ Պիզիմ սէրվէթիմիզ՝ եէրինէ կէլէպիլիր,
կէլմէզսէ տէ չօգ պիր զարարը եօգ։ 'Ատէտիմիզ
պիւթիւն վիլայէթտէ 60,000 օլմազսա անտէն էքս-
սիք օլսուն. պիր պէ"ս եօգ ոըր։ Լաքին սիյրէթ
վէ ախլաղ ճիհէթիյլէ տիւշմէք տահա 'ազիմ պիր
տիւշիւշ տիր։ Ինկիլիզ իւտէպա ի մէշահիրինտէն
պիրի հան'ի Շէքսփիր պույուրուլ տէմիշ տիր քի,
«Էկէր պիր քիմսէ քիսմի չալար իսէ, չօգ պիր չէյ
չալմըշ օլմազ, օ պաշգասընըն իտի, չիմտի պէնիմ
օլմուշ ոըր, վէ պա'տէհու ախէրին օլաճագ ոըր։
Ֆագաթ էկէր պիր քիմսէ սիյրէթիմի չալար իսէ,
պէնի հագիգաթէն ֆագիր էտէր, լաքին քէնտի
ասլա զէնգին օլմազ։»

Սալիսէն, Իսրիսթիյան վաթանտաշլարըմըզտան
րէճամըզ չու ոըր քի անլէր տէ պու վագը'այը
միւմքին մէրթէպէ ֆիքրտէն չըգարմաղա սա'յ էյ-
լէսինլէր։ Մէյտանտա պիր վագը'ա վար, անըն հան-
լըղ օլարղընը ճիւմլէմիզ տէ պիլիր իզ։ Պու վագը'ա
օլմազսա իտի տահա էյի օլուր իտի։ Անտէն հէվիւ-
միզ տէ միւթէզարրըր օլտուգ։ Իսրիսթիյանլար
մատտի զարար կէօրտիւլէր, Իսլամլար մա'նէվի
զիյանա տիւշար օլտուլար, վէ հիւքիւմէթիմիզ
տախի խայլի զէմանտան պէրու քէնտի դըյմէթլի
վագիթընը վէ նագտընը պու ուղուրա սարֆ էթ-
մէքտէ տիր վէ էտէճէք տիր տախի։ Իմտի միւմ-
քին օլարղը տէրէճէտէ պու վագը'այը ֆիքրտէն
չըգարմաղա սա'յ էտէլիմ։ Էվվիմիզտէ պիր ճէնտէ
վուգու'ընտա նէ եափար իզ, անըն իչիւն պիր
մըգտար կէօզ եաչը տէօքէրիզ, քէտէր էտէր իզ,
ասնրա տա տէրին պիր չուգուր գազըպ անը օրա-
յա տէֆն էտէրիզ։ Պուրատա տախի էօյլէ էտէ-
լիմ։ Ատանա վագը'ասընը տէֆն էտէլիմ։ Անը
տէրինճէ տէֆն էտէլիմ, քի թէ'աֆֆիւն էթմէէին
վէ մուղիրր միգրօպլարը մէչրութիյէթ հավասընը
իֆսատ էյլէմէէին։

Իմտի հալ պէօյլէ օլարղը թագտիրտէ հիւքիւ-
մէթիմիզէն մաթլուպումըզ, 'ափալէն վէ հափթա-
նէյէն տիր։ Զիրա հիւքիւմէթ իլտի պիր թէչքիւ-
լաթ օլուպ 'ատալէթ վէ հագգանիյէթ իլէ գա"իմ
վէ տա"իմ տիր։ Ո 'ատալէթէ մուգայյէտ օլմագ
վէ հագգանիյէթի իֆրա էթմէք կէրէք տիր։ Իս-
րայէլին չերինզէպան չա'իրի Հաղրէթի Տաուտ
պուչուրըր քի «Ատէմլէրէ սալիհանաթ էտէն 'ա-
տիլ օլսուն. Այլահ գօրդուսըյա սալիհանաթ էթ-
սին։»

Իսլամ վաթանտաշլարըմըզտան մաթլուպումըզ
հափէյէթ վէ փօղրօ-լ-ֆըր։ Էյրի մատտարտան
տօղրու խաթթ չըդմազ։ Պիր թագըմ զարազքա-
րանըն իղֆալաթ վէ իլգա'աթըյլա էօթէ պէրի սիւ-
րիւքլէնմէյիպ հագիգաթա սատըգ օլմագ կէրէք տիր։
Պիր միլլէթին 'ազամէթի վէ նէճատէթի անըն հագի-
գաթա օլան սատագաթ վէ իթա'աթըյլա թա'նին
օլունուր։ Պինա"էն 'ալէյհ հէր հագիգի 'Օսմանլը-
նըն արղուսը Թանին զազէթասընըն միւհթէրէմ
միւ"էլիֆի Հիւսէյն Ճահիտ պէյ իլէ պէրաբէր «Հա-
գիգաթ իսթէրիզ.» նիտասընտան 'իպարէթ օլմագ
կէրէք տիր։

Իսրիսթիյան վաթանտաշլարտան տախի մաթ-
լուպըմըզ պափէյէն վէ էհինյոն ոըր։ Քէնտի մէվգի'
վէ մուհիթէլէրինի թանըյարագ անա կէօրէ մու'ա-
մէլէ էթմէք տիր։ Հիչ պիր խուսուստա 'աճէլէ
էթմէյիպ քէնտի պէօյիւք պիրտատէրլէրի օլան Միւս-
լիմ էհալինին տույղու վէ հիսսիյաթընը հիսապա
ալարագ իհթիյաճ իլէ եաչատագ ոըր։ Զիւնքի 'իս-
լէմաի քիւրեմանընն պէյանաթընա կէօրէ, «Պիր տիր-

ՀԷՄ ԻՏԹԻՂԱԹ՝ պիր պաթման 'իլաճաան էվլա տըր։»

Պիր սէօզ տահա. Իսլամ վաթանտաշլար պիզէ իՙթիմատ էտինիզ. պիզ սիզի վէ պու միլլի ճիհատէն սէվէրիզ։ Պիզ պու վաթան ը մուգատտասին հաղիգի էվլատլարը վէ խատըմլարը իզ։ Անըն մուվաֆֆագիյէթ վէ մա'մուրիյէթինի դալպէն արզու էտէրիզ։ Ալլահ պիւիր քի պէօյլէ իզ։ Պիզատ ա-խեր պիր էմէլ վէ արզու եօզ տըր։ Պունա էմին օլունուզ։ Վէ Ալլահտան պաչգա սահիպի օլմայան պու միլլէթի օ գատար թազիդիգ վէ մաղտուր էթ-մէյինիզ։ Օլմայա քի իլահի տաչը նիհայէթ պուլուպ, դազապը իլահի պու տիյար իւզէրինէ ՙԹէգար-բիւր էտէ. վէ օլ զէման տիզ՚վէ պիզ վէ ճիւմլէմիզ պիրլիքտէ մահվ վէ թէլէֆ օլուր իզ։

Էկէր վաթանտաշլարընդը սէվէր իսէնիզ, հիւ-քիւմէթինիզի սէվէր իսէնիզ, Ալլահընդը սէվէր իսէնիզ արթըգ պու նէվ' մու'ամէլաթա խիթամ վէրիպ, Միւսլիմ վէ զայր ի Միւսլիմ վաթանտաշ-լար պիր իթթիֆագ վէ իտթիյաթ իլէ եաշայարագ, պու միլլէ ու միլլէթին գա'աֆիյէթինի պատի օ-լաճագ հիչ պիր համագաթտա պուլունմայալըմ։ Էկէր էճատըմզդ պիր օլմազսա ալդըոմագ պէր օլ-սուն, տինիմիզ պիր օլմազսա, մաֆեկթիզդ պէր օլ-սուն։ Ճիքրիմիզ պիր օլմազսա, ֆալպէնդը պէր օլսուն։ Վէ պիր արզու, պիր մագսատ վէ պիր գալպ իլէ պու միլլէ ի մուգատտաս ի 'Օսմանիյի Թահքիմ վէ Թա'զիմ էտէլիմ։ Զիրա «Միւսլիմէհատէն տուրուր իզ վէ միւֆթէրիգէն տիւչէր իզ։»

Էօյլէ իսէ եաչա՚սըն իթթիհատ, եաչա՚սըն Մէշրութիյէթ, եաչա՚սըն Օրտու, եաչա՚սըն Միլլէթ, եաչա՚սըն Սէվկիւլիւ Սուլթանընդզ Մուհամ-մէտ Րէշատ, վէ եաչա՚սըն Վալի ի վալաչանընդզ Անմէտ Ճէմալ։

«ԿԻՒՆԷՏԻՄ ՄԱ՚ԹԼ ՕԼԱՆ ԿԷՕԼԿԷ ԿԻՊԻ ՏԻՐ»

Մէմ. 102. 11։

Խսան 'էօմրիւ Ք. Մուգատտասաէ ֆանի, դրսա վէ միհնէթլէ տօլու սըֆէթլէրի իլէ, վէ կէօլկէ, օթ, չիչէք, պուխար վէ բիւ՚յա, վէ էմսալի թէչ-պիհլէր իլէ իզահ էտիլմիչ տիր։

Վագա՚ա հէր տաէմ 'իւրեան օլարագ տօզար, վէ ճիւմլեսի տէ էնճամ էօլիւր իսէ տէ, հէփիսի 'այ-նի տերէճեսէ պուլունմազ վէ 'այնի կէչիտտէն կէչ-մեզլէր, ֆագաթ հէր նէ տէ օլսա հէր պիրիսինին տէ քէնտի մէվզո'ինէ կէօրէ տէրա ու միհնէթի, մե-սերրէթ վէ սա'ատէթի օլուր, վէ չու եա պու հօլսա էր, կէճ էօլիւպ կիտերլէր։ Եաիրագլար կիպի, քիմի տահա եէչիլ իքէն, նէչէլերի տէ զա-ղէևէնիպ, սարարըպ տէօքիւլիւրլեր։ Մայիս սինէյի թա՚պիր օլունան սինէյինի տօղմասը, եաչամասը, գիւրրիյէթ եէթիչտիրիպ էօլմէսի անճագ իւչ կիւն-լիւք 'էօմրիւ իչինէ վուգու՚ պուլուր. քէլէպէքլեր օլ կիւզել էլվանլը հիւսնլէրիյլէ պիզի մէսրուր էտէր իքէն, 'էօմրլերի անճագ վատաթ հիտապ իւչ այ սիւրէր, Թօսպաղը ճինսինէ իսէ 300-400 սէ-նէ գատար, աղաճլարտա իսէ 100-2,000 սէնէ գա-տար եաչայանլար վար տըր։ Ֆագաթ Դաւիթ 'էօմրիւնիւ պունլար իլէ մաւգայէսէ էթմէյիպ՝ մա-՚իլ օլան կէօլկէյէ Թէչպիհ էտիյօր. 'ամէպա նի՞չիւն։

Էվվել, հնսան 'էօմրիւ կէօլկէ կիպի գարարսըզ տըր։ Կէօլկէ սաղան, էօյլէ վէ իքինտի հէմ ագչամ սա'աթլարընտա տալա պիր սիեագատա տէյիլ տիր. ուզանըր վէ գըսսալըր չարգտան գարպա, գարպ-տան չարդա, չիմալտան ճէնուպա, ճէնուպտան չիմալա տաղա՝ վէ տօլա՝ էօն Թարաֆա վէ արգա-յա կէչէր, պու Թէպտիլաթ իսէ եէրտէքի ճիամին եա տատմին էլինտէ օլմայըպ՝ Եօֆպոպան չէմսին ահվալընտան իլէրի կէլիր։

'Էօմր ի հնսանի տախի պէօյլէճէ հէր կիւն միւ-Թէնէվվի' սուրէթլերտէ Թէպտիլաթտան Թէպտիլա-Թա կէչէր։ Հէր Թէպտիլաթ պիրէր տէրս տիր, հիչ պիր Թէպտիլաթ էլիմիզտէ տէյիլ տիր։ Կեահ տաղտան, կեահ տօլտան պին պիր ֆէլագէթէ, սա-՚ատէթ, խօչանտըղընմըզ եա խօչանմատըղընմըզ վագը՚ալարա Թէսաատիւֆ էտէրիզ. պունլարըն ճիւմ-լէսի եօգարըտան կէլիր։ Ցիտուս վա՚զընտա «Տէր-տինիզ օլմայաճագ» տէմէտի, անճագ «Հէր կիւ-նիւն ատրտի քէնտինէ քեաֆի տիր» տէտի։ Պունա-տան խօթինթաճ էտէ պիւէրիզ քի հէր կիւնիւն քէնտինէ քեաֆի տէրտ ու միհնէթի վէ սա'ատէթի օլաճագ տըր։

Սանկէն, մա՚իլ օլան կէօլկէ ագչամըն եա-դընըզընը վէ կիւնիւն զէվալ պուլմագտա իտխինի անտըրըր։ Հայաթըն քէմալ վէ չէյխուխէթ զէման-լէրի տէ պէօյլէ տէյիլ մի տիր. պիզատն հէր պի-րի նէ խիւլեալար էտէր, նէ պէօյիւք պէօյիւք փը-լանլար չըզար. եիւքսէք իւմիտլեր Թաչըրըզ։ Պիր-տէ պագարսըն հայաթ անսրզըն չիչէք կիպի սօ-լար, եաիրագ միսիլիւ տէօքիւլիւր կիտեր։ Եի-նէ տէ չու 'էօմրատէն տօյմայըպ եաչամագ իչիւն պին մէչագդաթլարա Թէհամմիւլ էթմէյէ րագի օլուրըզ։ Էլհասըլ միհնէթի իլէ տօլու օլան չու ճիհանա օլ գատար եաիրչմըշըզ քի, ասլա էօլմէք իսթէմէյօ-րըզ։ Կէօլկէսինի Թուլմագ իչիւն սէյիրտէն չօ-ճուգլար կիպի չու 'էօմրիւն իչէրինէ եէթիչմէք իսթէյօրըզ, հալ պու քի պիզ սէյիրթափքճէ իչ-լեր, Թէրթիպլեր տախի էօնիւմիւզ սըրա գաչըյօր-լար։ Էն գիյատ չալըշկան վէ իչկիւզար գաթիլարըն

էլան կէօրէմէք նէ գատար իլլերի վար տըր , անճաց էօլիւմ անը միւհրլէմիլ տիր ։ Թ. Մ. 770-820 սբ-բալարընտա եաչայան պէօյիւք Կարոլոսուն 'էօմ-բիւ պու պապաէ կիւզել պիր միսալ տըր ։ Ո՝ պա-դըր պայլըդ, իրի գարըը, ուզուն գըլըճ, տէմիր ա-յագ գապը իլէ կէզէն մուհարիպ պիր զաթ իտի ։ 47 սէնէ գատար Ֆրանսատա սալթանաթ սիւրիւպ Սագսոնիայը , Ալմանիայը , Իթալիայը վէ Սփանի-այը թահթը իտարէսինէ կէչիրտիքտէն սօնրա , զարպ իմփէրաթօրլուղունու չարդ իմփէրաթօրլու-ղու իլէ պիրլէշտիրմէք հըրս ու չանընա թապի' օլտու , միւմքին իսէ չու կէօլկէ միսիլիւ 'էօմրաէ պիւթիւն ճիհանըն սահիպ ու հիւքմտարը օլսուն ։ Լաքին էյ վա՜հ կէօլկէնին պէր գարար գալմատըը միսիլիւ ազ վագթ զարճընտա պուռնըն տա էվ-վէլա իլք օղու , պա՛տէմա Իթալիա իւզէրինէ թա՜-ևին էթտիյի իքինճի օղու ֆէլէյէ գուրպան կիթ-տի ։ Պու էսնատէ Կարոլոս իւմիալէրինին պօշա չըգտըղընը կէօրէրէք «էյ վա՜հ, պայլատըղըմ իլի պայա չըգարամայաճաղըմ» տէյիւ ֆէրեատ էթտի ։ Փէնտի 'սարըընըն էն նամատար փատիչահլարընը-տան օլան սահիպ ի մէզմուր , «Կիւնլէրիմ մա՜իլ օ-լան կէօլկէ կիպի օլուպ՝ պէն օթ կիպի գուրուս-տըմ» պույուրուլսուն ։ Հա՜նի Դաւիթին թահը՝ հա՜-նի Գողիաթըն պայընը քէստիյի գըլըճ. հագիդաթէն օթ կիպի գուրուլուպ տէօքիւլմիւշ տէյնի մի տիր ։

Հագիդաթէն 'ալիմ Սողոմոն եէրինատ սէօյլէ-միշ տիր , տէյէրէք քի «Սէրվէթ տա՜իմի տէյիւ տիր վէ թամ տէվր պէ տէվր գալմազ» (Էմս. 27. 24)։ Տիւննատա նէ՞ վար քի կիւվէնէ պիլիրիզ։ Սէրվէթ, էվատ 'էօմր , սըհհէթ տա՜իմա մա՜իլ օլան կէօլկէ կիպի օլուպ էնճամ զէվալ պո՞ւլմայօրմու . պուննու թէֆէքքիւր էտէր իքէն , տէրխաթըը էտելիմ քի ինսանըն գըյմէթի վէ 'էօմրիւն տէյէրի , տէվրի էթ-տիյի սէնէլէրինին չօգուղունա միւթէվագգիֆ տէ-յիլ տիր ։ Մաթուսաղա 969 սէնէլէր տէվր էթտի , ֆագաթ տիւննա անըն 'էօմրիւնտէն 'աճէպա նէ՞ գատար իսթիֆատէ էթտի ։ Սալթ սէնէլէրին տէվր էթտիյինի օգուլյօրուզ ։ Պէօյիւք Աղէքսանդր , վէ Նազարէթլի Յիսուս օթուզ իւչըր սէնէ եաչատը-լար , ֆագաթ նէ պիէմալ սէնէլէր , նէ 'աճայիպ 'էօմրլէր ։ Վագա՜ա սայըլարը պիր պիրինէ ուչար , ֆագաթ սիյրէթ նէգաթիկէրինատէն նէ գատար ֆարգ-ը տըր ։ 'Էօմրիւն գըյմէթինի սէնէլէր վէ կիւնլէրին իչինատէ արամայըպ , սիրէթին իչինատէ արա տա հայրէթատէ գալ. «Կիւնլէրիմ մա՜իլ օլան կէօլկէ կի-պի տիր ։» Չէվալըն եագըն իտիյի , կէճէնին եագ-լաչատըը հէր ճիհէթլէ զահիր օլուչօր ։ Հալլար իւմիտլէրիմին պէօյիւք փայընըն եարը եօլտա գա-լաճաղընա չէհատէթ էտիյօր ։ Նա՜սըլ կիւվէնիլմէզ պիր տիւննատա եաչայօրում ։ Թէպէսիւմլէրի իլէ միւթէսէլլի օլուր իքէն , մուհիպպլէրիմիզին աճը խապէրլէրի իլէ սա՜ատէթիմ գասավէթէ թէպտիլ օլուչօր ։ Գուվվէթլի գօլում քէսիլիպ պէլիմ պիւ-քիւչօր ։ Ա՜հ գարարսըզ տիւննատա , մէսէրբէթին տէ չօգ, գասավէթին տէ չօգ , ֆագաթ հիչ պիրիւ-սինէ կիւվէնիլմէզ ։ «Ա՜մմա սէն եա՜ Բապ , իլճի էպտա պագի սին» (Մէզ. 102. 11)։

«Սէնի պուլան սա՜ատէթ պուլուր
Քի հիչ վասֆա կէլմէզ ,
Մուհապպէթին սալթ օ պուլուր
Վէ պայգասը պիլմէզ» ։

Տէրիսա՜ատէթ Ե. Ց. ՇԱՄՏԻԿԵԱՆ

ՎԷՖԻՅԱԹ

Ցարութիւն աղա Եայեան Իզմիր Ինճ. Էրմէնի քիւիսէսինին 35 սէնէտէն պէրու սէվկիւլիւ չամ-մասը վէ ճէմա՜աթ արասընտա միւհթէրէմ պիր փէտէր իտի ։ Ճիւմլէյի սէվէն վէ ճիւմլէտէն սէվի-լէն քիւիսէնին 'զայըուր պիր ա՜զասը վէ էմէքտարը իտի ։ Միւմաիլէյհ՝ Ցունվ. 8տէ գըսա պիր խաս-թալըգտան սօնրա , 80 սինինինտէ Բապպատա ույու-տու ։ Միւթէվէֆֆա ի միւմաիլէյհ ասլէն Անթա-քիալը օլուպ , 41 սէնէտէն պէրու Իզմիրտէ թէ-մէքքիւն էտէր իտի ։ Սօն սէնէսինէ գատար չամ-մասլըգ խըտմէթինի քէմալ ը հիլմիյէթ վէ էմնիյէթ իլէ տէվամ էթմիշ տիր ։ Ճէնազէ մէրասիմնատէ Ինճ. Էրմէնիլէրտէն մա՜տա, Րում պէրատէրլէր վէ սա՜իր տօսթլար քիւիսէյի տօղտուրմըշլար իտի ։ Իշպու մէրասիմ Ծնունդ սապատը քիւիսէնին չօ-պանընատան մա՜տա, Րում քիւիսէսինին չօպանը Վեր. Մօսգօ վէ Վեր. Զ. Թրէյսի վէ սա՜իր պա՜զը պի-րատէրլէրին նասիհաթլարըյլէ, վէ գօլճ գըզլարը վէ Ալմանիա էօքսիզխանէ գըզլարընըն թէրէննիւմլէ-րիյլէ իճրա օլունտը ։ Իքի կիւն եվվէլ 'Աչա ի Բապ-պանիյէ հիսսէտար օլմագ իւզրէ քիւիսէյէ կէլմէք իչիւն էվտէն չըգըշ իսէ տէ , վիւճուտինին զա՜ա-ֆիյէթի սէպէպինտէն եօլու տէվամ էտմէմիշ եվէ 'ավտէթ էթմիշ , վէ պիր սա՜աթ սօնրա չօպան էվէ կէլէրէք 'Աչա ի Բապպանիյի էվտէ քէնտիլէր իլէ իճրա էթմիշ տիր ։ Պու զաթ սաղըզընտա Եէլասքարընա խըտմէթ էթտիյի կիպի , էօտիւքտէն սօնրա տախի քիւիսէսինէ քէնտի սէրվէթինտէն վէրմէքլիյի ունուԹմամըշ տըր ։ Ցարութիւն աղանըն էվատը օլմամըշ իսէ

տէ, նիչէլէրէ փետէրլիք վաղիֆէսինի իճրա էթմիչ տիր։ Անըն զէվճէսի Մարիամ տուտու տա-խի քիլիսէնին իքինճի պիր թէմել թաշը վէ ղայրէթլի պիր էմէքտաշը օլուպ, զէվճինին վէֆաթըն-տան սօնրա անըն քիլիսէտէ օլան վաղիֆէսինին պիր գըսմընը ոէր'էօհտէ էթմիչ տիր։

Իզմիր Կ. Պ. ԱՏԱՆԱԼԵԱՆ

Յունվ. 22, 1910

—•—

Յունվ. 13ոէ Զէրչիեան կարապետ աղա 60 սինինտէ վէֆաթ էյլէմի։ Միւթէվէֆֆա ասօս-թուսըզ կէնճլիյինտէ պիր գալ սէնէ քիւչիւք մէքթէպլէրտէ մու'ալլիմլիք էյլէմիչ, վէ խայլի սէնէլէր տախի սէն'աթը օլան ալաճաճըլըգ իլէ մէչղուլ օլմուշ տըր։ 1884ոէ Մ. Թ. Գօլէճի քէթխիւտալըզընա տա'վէթ օլունարագ, օլ մէ-մուրիյէթտէ միւթէմատիյէն եիրմի տէօրթ սէնէ սատագաթլա խըտմէթ էթմիչ տիր, վէ թարիխտէն 1½ սէնէ գատար ազտըմ վիճուտճա զա'աֆիյէթի սէպէպինտէն մէզքիւր մէ'մուրիյէթինտէն չէքիլէ-րէք, վիճուտինին միւսա'ատէ էտէճէյի իլլէր իլէ մէչղուլ օլմուշ տըր։

Կարապետ աղա Զէրչիեան կիւլէր եիւզիւս, չէն թապի'աթը վէ հէր մէս"էլէնին փարլագ թարաֆընը կէօրէն պիր զաթ օլուպ, չօգ քիմսէլէրէ սէվկիւլիւ իտի։ Սահիպ ի իսթիգամէթ պիր զաթ օլուպ, հիչ պօրճ էթմէմէքլիյի վէ չայէտ պօրճու օլուր իսէ, Թամմ վագթընտա Թէ"սիյէ էթմէքլիյի քէնտինին պիր դա'իոէ էյլէմիչ իտի։ Օ՝ հէր իշինտէ իշկիւ-զար օլուպ, սօն սէնէլէրինտէ քէնտի զա'իֆլիյինէ բաղմէն «Ռապպ կէլիրսէ պէնի իչտէ պուլսուն» տէյիւ տա"իմա իշ իլէ մէչղուլ օլուր իտի։ Պիր չօգ սէնէլէր կիրակի մէքթէպլինտէ մու'ալլիմ մագա-մընտա չալըշը վէ 25 սէնէյտէն պէրու խանէլէրի զիյարէթ վէ մահզուն եա միւքէտաէր պիր չախ եա պիր ֆամիլեա հագգընտա իշթիտիյինտէ մութ-լագա անը պուլարագ, անա պէյան ը իշթիրաք է-տէր իտի, ֆագիր վէ խատաթալարը վէ խուսուսա զարիպլէրի տիգգաթ իլէ կէօզէտէրէք, անլերի զի-յարէթ էտէր իտի։ Կիրակի խըտմէթլէրինտէ, րու-հանի չիրքէթ թէճէմմի'լէրինտէ վէ խուսուսա հաֆթա արաընտա իճրա էտիլէն տու'ա մէճլիսլէ-րինտէ հազըր պուլունուր վէ 'իպատէթլէրէ իշթի-րաք էտէր իտի։

***

'Ա.ՅՆԹԱՊ

ՅՈՒՆԱՍԹ Ը ՍԻՑԱՍԻՑԷ

ՏԱԽՒԼԻՑԷ

Մեպ'ոսանըն 38ինճի ֆէրիմ'ը։ Էվվելա Սէրգիճէ մեպ'ուս ը ճէհաթի Վամպագա էֆ.ինին ինթիխապ մագպաթասը հագգընտա արայա լէտել միւրաճա'ա Տախիլիյէ նազարէթինտէն կելէճէք օլան մաղպա-թայա ինթիզար էտիլմէսինէ գարար վէրիլտի։ — Փերինճ զէր'ինէ 'ա"իտ նիզամնամէնին 6ընճը մատ-տէսինտէն 15ինճի մատտէսինին նիհայէթինէ գա-տար թէտրիճ էտիլէրէք լազըմ կէլէն թատնիսաթ վէ թա'տիլաթ ճիճրա էտիլմիչ տիր։ — Իմթիյազ-լարըն սուրէթ ի ի'թատը հագգընտա հէյ'էթ ի ա'-եան թարաֆընտան թանզիմ էտիլմիչ օլուպ էն-ճիւմէնէ հէվալէ գըլընմըչ օլան մատտէ ի գանուս-նիյէ վէ պու մատտէ իւզէրինէ թանզիմ օլունան էնճիւմէն պազպաթասը օգունտու վէ պու մատ-տէնին գապինէ ըէ"իսինին վիճուտուտյէ միւզաքէ-րէ էտիլմէսինէ գարար վէրիլտի։ —Գանուն ը էսաս հագգընտա իճրա էտիլէն թա'տիլաթ մէպ'ուս անըն գապուլ էյլէտիյի վէճհէ օլմատըզընա տա-"իր վէրիլիպ տէ գապուլ օլունան թագրիր իւզէ-րինէ պիր էնճիւմէն թէչքիլի թէգգարրուր էյլէմիչ իտի։ Ըէ"իս պէյ մէզքիւր էնճիւմէնէ օն զաթըն ինթիխապ էտիլտիյինի պէյան էյլէտի։ — Պա'տէհու նիչանլարըն թասգիյէի հագգընտա ուզուն ուզա-տիյէ միւզաքէրաթ ճէրէյան էտիլ պա'զըլար նի-չանլարըն պիւսպիւթիւն լազվ էտիլմէսինի թէքլիֆ էյլէմիչ վէ միւզաքէրէնին տէվամը էրթէսի իճթի-մա'ա թա'լիգ էտիլմիչ տիր։ —39նճը իճթիմա'ատա Հալէպ տախիլինտէ եանան պինալարըն ինչասը վէ միւհթաճիյինին իսքեանը հագգընտա 6,200 լի-րանըն սարֆը զըմնընտա Տախիլիյէ նազարէթին-տէն թանզիմ ու իրսալ օլունան մատտէ ի գա-նունիյէ կէօնտէրիլտիյի հագգընտաքի թէգգէրէ վէ օլ պապտէքի մատտէ ի գանունիյէ օգունարագ միւսթա'ճէլիյէթ գարարըյլէ միւվազէնէ ի մալիյէ էնճիւմէնինէ հավալէսի գարարկիր օլտու։ —Միւ-րուր վէ փասափօրթ նիզամնամէսի մէվզը' ի միւ-զաքէրէյէ գօնուլարագ պիլ'ումում 'Օսմանլըլար քէնտիլէրինի սիճիլ ի նուճուսա գայա էթմիրմէյէ մէճպուր տըր» սուրէթինտէքի պիրինճի մատտէ-նին միւզաքէրէսի քեաճի կէօրիւլմիւշ տիր։ «Նուս-ֆուս ը մէվճուտէնին միւթէվաֆֆըն վէ եէրլի» օլարագ 2 գըսմա թագսիմ էտիլտիյինի միւշ'իր օ-լան 2ինճի մատտէնին միւզաքէրէսի պիր խայլի միւնագաչաթը մուճիպ օլմուշ տըր։ 2ինճի մատ-տէքի «Սէն'աթ» քէլիմէսինտէն էվվել պիր տէ

«Մէ՛մուրիյէթ» լուղէթինին 'իլավէսի թէնսիպ վէ Յիւնճիւ մատտէսէ «Մէզհէպի» լուղէթինին եէրինէ «Տինի» քէլիմէսի գաղուղ օլունմըշ ատր։ — Պա՛տէհու Տախիլիյէ նազըրը եէմէն մէա՛ղէսինէ տա՛իր վուգու՛ պուլմուշ օլան իսթիզահա ճէվապ վէրերէք 400 սէնէտէն պէրու ճարի օլան եէմէն մէա՛ղէսինին ազ վագթտա հալլ օլունամայաճաղընը, եէմէնին իսլահը իչիւն Թէշէպպիւսաթ իճրա էտերէք, իղթիչաշըն մէնի՛ իչիւն Իսթանպօլտան վէ Թարապղուս ը Ղարպտան քեաֆի մըղտաթտա 'ասքեր կէօնտէրիլմէյինի վէ եէմէնտէ մէ'արիֆին թա՛միմի վէ վէրկիլէրին մունթազամէն վէ գանուն էն թահսիլի վէ մէ՛մուրլարըն ասահաթ ը նամուսատան ինթիխապը նօգթալարընա տիդգաթ էտիլմէքտէ օլաըղընը, վէ եէմէնտէ չըմէնտըֆէր վէ Թէլսիզ Թէլէկրաֆ Թէ՛սիսի իչիւն տախի Թէշէպպիւսաթտա պուլունըյմադտա օլտըղընը պէյան էթմիշ տիր։ Մէպ՛ուսանտան Զէօհրավի էֆ. «եէմէնին ահվալը ճօղրաֆիասընը անլայաճագ պիր տախիլէյէ նազըրըմըզ վա՛ր մը,» տէմէսի իւզէրինէ մէճլիսատ կիւրիւլթիւլէր հասըլ օլմուշ տըր։ Պա՛տէհու պու մէա՛ղէյէ տա՛իր պիր չօգ միւնագաչաթ տահա իճրա էտիլտիքտէն սօնրա միւզաքէրէնին քեաֆի օլտըղընա գարար վէրիլտի։

Մ.-Ընէվվի՛ր. Կէչէն հաֆթա համի տէվլէթլէրին Կիրիա իճրա գոմիթէսինէ կէօնտէրիլէյէրի նօթանըն սուրէթի պէրվէճի ի աթի տիր. «Ֆրանսա, Ինկլիթէրրա, Ռուսիա ճէնէրալ գօնսօլօսլարըյլէ Իթալիա գօնսօլօս վէքիլի ատա էհալիսինին Եունանիստանի թան իսթիխապաթընա իչթիրաք էթմէսի համի տէվլէթլէրճէ Թէճվիզ էտիլմէյէճէյինի իճրա գոմիթէսինէ պէյան վէ իսթարա մէ՛մուր էտիլմիշլէր տիր, 'աքսի թագտիրտէ տէվլէթլէր իչթիրաքըն մէնի՛ իչիւն գաթ՛ի Թէտպիրլէրէ միւրաճաա'թ էտճէքլէր տիր։» Գօնսօլօսլար Թարաֆընտան իճրա էտիլէն պու Թէշէպպիւսիս իքմալ էթմէք իւզրէ տէօրթ տէվլէթլէրին նէզտ ի Սալթանաթ ը Սէնիյէտէ մուգիմ սէֆիրլէրի Փազար էրթէսի կիւնիւ պիրէր պիրէր խարիճիյէ նազըրը Րիֆ'աթ փաշայը զիյարէթլէ միւշարիւէյ հազրէթլէրինէ միւթաԹէհիտ իւլ մէ՛ալ պէյանաթ ը չիֆֆահիյէտէ պուլունմըշլար վէ մէզքիւր նօթանըն միւնասէբէճաթընը 'այնէն Թէ՛քիտ էթմիշլէր տիր։ — Պահրիյէ նազարէթինին Ինկիլիզ միւշավիրի Ամիրալ Կէմպըլ փաշա ահվալը սըհհիյէսինէ մէպնի մէ՛մուրիյէթինատէն իսթի՛ֆա իւլ մէմլէքէթի ճանիպինէ 'ազիմէթի էթմիշ տիր։ — Ռում Փաթրիգի իւլ Սինօդ արասընատաքի միւշքիլ մէա՛ղէյէ հալլ ու Թէսվիյէ օլունմամըշ ատր։ Պու հաֆթա զարֆընտա Փաթրիգ հազրէթլէրի իչլէրին պէօյլէ սիւրիւնճէմէտէ գալմասընըն մազարաթընը կէօրէրէք քէնտիսինին Սինօդ իւլ պիր ի՛թիլաֆա կէլմէյէ հազըր իսիյինի պա Թահրիր պիլտիրմիշ իսէ տէ, էլան պիր նէթիճէյէ վասըլ օլմամըշլար ատր։ — Ատանատա պուլունան էմլաք վէ արազի սահիպլէրինատէն Թահու աչնէտի իսթէյէնլէրէ հադգ ը Թէսարրուֆլարը սապիթ օլմադ չարԹը իւէ 2 սէնէ զարֆընտա մէճճանէն սէնէտ ի խագանի վէրիլմէսինէ տա՛իր մատտ ի մուվագգաթա հիւքմիւնիւն Հալէպ վիլայէթի տախիլինտէքի իղթիչաշղէտէլէրէ տէ չամիլ ԹուԹթուլմասը Տէֆթէր ի Խագանիճէ Պապ ը 'Ալիտէն իսթիղան էտիլմիշ տիր։ — Պասարատան 28 Ճունվար Թարիխիյլէ չէքիլէն պիր Թէլէկրաֆնամէյէ կէօրէ, չադի Ղատպան բիյասէթի ալթընտա Յունվ.ըն 20սինտ Իրան 'աչասիրի էֆրատը իւէ պէրապէր 800 սիւվարի Տիճլէյէ կէլէրէք օրատաքի 'աչաիր էֆրատը իւէ 2 կիւն միւսաատմէ էթմիշ վէ մէճրուհլար խարիճ օլմադ իւզրէ, Թարաֆէյնատէն 100 նէֆէրէ հագըն Թէլէֆաթ օլմուշ ատր։ — Մ'ԹնՂօրըն պիր մէնպա՛ ը մէվսուգատան ալտըղը մա'լիւմաթա կէօրէ, Մաքէտօնիատա Պուլկար վէ Ռում 'ունսուրլարը արասընատա իթթիլաֆ հասուլը իչիւն ատրֆ ը զայրէթ էտիլմէքտէ տիր։ Կէրէք Սէլանիքտէ կէրէք Մաքէտօնիանըն սա՛իր մերքէզլէրինատէ հէր իքի 'ունսուր էրքանը արասընատա միւզաքէրատթ ճէրէյան էթմէքտէ օլուպ՝ կիւզել պիր նէթիճէյէ իգթիրանը գուվվէ ի գարիպէյէ կէլմիշ տիր։ — Ավսթրիա-Ռուսիա իթթիլաֆ Գընըն գաթ'իյէն 'Օսմանլը հիւքիւմէթի 'ալէյհինէ օլմատղը, վէ պու իթթիլաֆ Գօսնա-Հէրսէքաէն տօլայը Ռուսիա Ավսթրիա տէվլէթլէրի արասընատաքի կէրկինլիյին իզալէսինատէն 'իպարէթ օլտըղը Փէթէրսպուրկ 'Օսմանլը սէֆարէթինատէն Խարիճիյէ նէզարէթինէ պիլտիրմիշ տիր։ Ռուսիա վէ Ավսթրիա սէֆիրլէրի տախի Ռուսիա-Ավսթրիա մուգարէնէթինատէն Հիւքիւմէթ ի 'Օսմանիյէյէ զարար կէլմէյէճէյինի Խարիճիյէ նազըրընա պիլտիրմիշլէր տիր։ — Պապ ը 'Ալի իւէ Ֆրանսա հիւքիւմէթի արասընատա հասըլ օլան իթթիլաֆ հիւքմինճէ Թարապղուս ը Ղարպ վէ Թունուս հուտուսընըն Թահտիտ իչիւն իքիսի սիվիլ վէ պիրիսի 'ասքեր օլմադ իւզրէ 3 'Օսմանլը մուրախխասը իւէ քէզալիք իքիսի սիվիլ վէ պիրի 'ասքեր օլարագ 3 Ֆրանսըզ մուրախխասընատան միւրէքքէպ պիր գոմիսիօն Թէշքիլ օլունմըշ ատր։ Օսմանլը Լեյպտա օգունտըղընա կէօրէ, Խարիճիյէ նազարէթինատէ միւԹէշէքքիլ օլան իշպու գոմիսիօն պիր այա գատար իքմալ ը վազիֆէ տէճճէք տիր։ — Ժէն Թ-ը-ին վէրտիյի մա'լիւմաթա կէօրէ, էրզրում-

Թրապզօն, Ատրիաթիդ, Մանասթըր, Եանիա վէ Ավզօնիա-Էնդարէ-Սիվաս, Պապա Էսքի-Տէմէ աղաճ, Մուրատլը-Թէքֆուր տաղը, Սիվաս-Վան-Պահրը Սէֆիտ, Հիճաղ չըմէնտրֆէր խաթթլարընըն ինչա՛աթը իչիւն մու՛ամէլաթ ը մուգթազիյէ քէմալ ը կէրմի իւէ իֆրա օլունմազտա տըր։ Սիվաս-Վան-Պահր ը Սէֆիտ չմէնտրֆէր խաթթընըն ինչաոը իչիւն Հիւքիւմէթ ի 'Օսմանիյէ իւէ պիր Ամէրիգա գումիանեասը արասընտա ի՛թթիւաֆ հասըլ օլմուչ տըր։ — Հիւսլ ը Ահմէր ճէմ'իյէթի խայրիյէսի Խարիճիյէ նազրրը փաչա հազրէթլերի զէվճէ ի միւհթէրէմէսինէն սա՛յ ու զայրէթիյէ իհճա օլունմըչ տըր։ — Հուսմտան Պազտտտա գատար պիր տէմիր եօլ ինչաոը իմթիյազը Եուսուֆ Սա՛իա պէյ թարաֆընտան թաւէպ էտիլմիչ տիր։ Պու խաթթ կէնիչ օլարադ պիյա թէ՛մինաթ եափըլաճագ տըր։ Հուսմտան Թարապլուս ը Շամա գատար պիր չըմէնտրֆէր ինչաոը իմթիյազը կէչէնլէրտէ պաչդա պիր չիրքէթէ վէրիլմիչ իտի։ Պու իչքի խաթթ եափըլտըղը հալտէ Պաղտտտա Պահր ը Սէֆիտ իւէ պիրլէչճէկ տիր։ — Գայսէրիյէ իւէ Էրէյլի գասապասը արասընտա թէ՛մին ի միւնագէլաթ իչիւն Գայսէրիճէ 'անասըր ը մուխթէլիֆէ սէրվէթթ ու իգթիտար էրպապընտան միւրէջջէպ պիր հէյ'էթ թէչէքքիւլ էտէրէք պիր գաչ օթօմօպիլ ճէզպինի թէզէքքիւր էթմիչլէր, վէ արալարընտան պիր Իսլամ իւէ պիր Էրմէնի սահիպ ի վուգուճը Վիէննա օթօմօպիլ ֆապրիգալարընա կէօնտէրմիչլէր տիր։

Լ.Ճ. ճէմ. Անաթօլիա գօլէճի մու'ալիմլէրինտէն Փրօֆ. Ց. Ց. Մանիասճեան վէ Փրօֆ. Ց. Գ. Կիւլեան Նոր Այէ իսմինտէ պիր այըզ էրմէնիճէ զաղէթա նէչր էթմէյէ պաչլամըչլար տըր։ Մուվաֆֆագիյէթ թէմէննի էտէրիզ։ — Պատ. Գարեգին Գունտուբաճեան քիլիսէյի զիյարէթ էթմէք իւզրէ պիր գաչ հաֆթա իչիւն Թէքֆուրտաղընա կիթմիչ տիր։ — Եօզղատտա Փրօ. վէ Լուս. պիրաոէրլէր պիրլիքտէ Ատանա էյթամը իչիւն ի՛անէ ճէմ' էտէրէք Փաթրիգխանէյէ մագսէտ ի մէզքիւր իչիւն պու քերրէ 24 լիրա իրսալ էյլէմիչլէր տիր։

Էրմ. ճէմ. Ս. Փաթրիգ կէչէն Ճիւմ'ա կիւնիւ Փաթրիգխանէյէ կէլմիչ օլարադ, Ճիւմ'ա էրթէսի կիւնիւ Սաարա'զամը վէ սա՛իր վիւքէլայը զիյարէթ էթմիչ տիր։ Սաարա'զամ Հագդը փաչա միւչարիէյի փէք մուհապպէթլէ գապուլ էտիլ իսթի'ֆասընը կէրի ալտըղընտան տօլայը պէյան ը մէմնունիյէթ էյլէմիչ, վէ չիմտիէն սօնրա հիւքիւմէթէ թադիմ էտէճէյի թադրիրլէրտէ գապիլ իւլ իֆրա օլանլարըն տէրհալ իֆրասընա թէչէպիւս էտիլէճէյինի, վէ գապիլ իւլ իֆրա օլմայանլարտան ատոլայը տա տօղրուտան Ս. Փաթրիգ իւէ միւլագաթ էտէճէյինի պէյան էյլէմիչ տիր։ Պու միւլագաթտան սօնրա Ս. Փաթրիգ Սաարա'զամա չուալթը մէա'էլէյի հավի պիր թադրիր թագիմ էյլէմիչ տիր չէօյլէ քի. 1. Ատանա հատիսէսինատէն տօլայը 'աֆվ ը 'ումումի ի'լան օլունուրսա պունտան հատիսէյնին պաչ միւսէպպիպլէրինին վէ մէա՛ուլ մէ'ժուրիյնին վէ գաթիլ օլտուգլարը միւպէյնէն օլան միւճրիմլէրին խաթիֆատէ էթմէմէլէրի. 2 Միւհթէրիգ քիլիսէ վէ մէքթէպլէրին հիւքիւմէթ թարաքընտան թէճահիւ էտիլմէլէրի. 3. Վագը'ատա տուլ գալմըչ օլան գատընլարըն մէտար ը թէ'այիւչլէրինին թէ'մին էտիլմէսի. 4. Իթիաֆ էտիլմիչ էրմէնիլէրին միւքէլէրինին մահկուլ 'ատա էտիլմէմէսի, 5. էյթամըն ի'ալէ վէ թա'լիմ ու թէրպիյէսի իչիւն լազըմ կէլէն մէպլաղըն հիւքիւմէթ թարաքընտան թէճտարիք էտիլմէսի. 6. Կէրէք սօն վուգու'աթտա կէրէք 'Ասլա իւլ Համիտ տէվրինտէ էրմէնիլէրտէն զասպ էտիլմիչ օլան էմլաքըն սահիպլէրինէ ի'ատէ էտիլմէսի։ Սօնրա Ս. Փաթրիգ տիկէր վիւքէլատան պա'զըլարընը տա զիյարէթ էյլէմիչ տիր։ Կիրակի սապահը միւչարիւէյ Մայր Եկեղեցիտէ վա'զ վէրմիչ օլուպ պէօյիւք պիր իզտիհամ քիլիսէտէ հազըր պուլունմըչ տըր։ — Երուսաղէմ վանքընտա պուլունուպ իտարէ ի քիլիսէ 'ալէյհինտէ "իսեան էթմիչ օլարադ, վանքըն իտարէսինի Փաթրիգխանէտէն թա'ինին օլունմըչ օլան Տեղապահ Թէսլիմ էթմէքտաէն իմթինա" էտէն իւչ վարդապետլէր նիհայէթ հիւքիւմէթին թազիիդի իւէ Թէսլիմ օլուպ՝ իթա՛աթ էթմէյէ մէճպուր էտիլմիչլէր, վէ կէչէն հաֆթանըն Ճիւմ'ա էրթէսի կիւնիւ Տեղապահ վանքա կիրմէյէ մուվաֆֆագ օլմուչ, վէ մէզքիւր իւչ վարդապետլէր թահթ էլ հրգզ Տէրիսա'ատէթէ իրսալ էտիլմիչլէր տիր։ Լա Թէրճիւմէնին անլատըղընա կէօրէ պու վարդապետլէր էվվէլա 'Ատլիյէ նէղարէթի վէ սօնրա Փաթրիգխանէնին մուխթէլիֆ հէյ'էթի թարաֆընտան մուհաքէմէյէ չէքիլէճէքլէր տիր։ —Մուշտան ալընան խապէրլէր պա'զը տէրէճէ մուճիպ ի էնտիչէ օլմուչ տըր։ Շէօյլէ քի օրատա պա'զը բէաքսիօնէրլէր վէ Քիւրա պէյլէր էրմէնիլէր 'ալէյհինտէ պիր իղթիչաչ իդա էթմէք գատընտա պուլունմըղլար։ Պու խապէր տաղիլիյէ նազրրը Թալա'աթ պէյէ Թէպլիղ էտիլիյինտէ միւչարիւէյ մահալլի հիւքիւմէթէտէն քէնտիսինին տախ օ մէ՛ալտա պիր խապէր ալտըղընը, վէ պունուն իւզէրինէ էն չէտիտ էմրլէր վէրտիյինի պէյան էյլէմիչլէր տիր։ Տիյարպէքիր ճիվարլարընտա տախ պու կիպի Թէվաթուրլար ճէրէյան էթտիյի իչտիրմիչ տիր։ — Փետ. Հտէ Ատանատա Թէքքար չէտիտ պիր ֆուբթունա զուհուր էտէրէք, հիւքիւմէթին ի'անէսիյէ եափըլմըչ էվվէրտէն պիրիսի կըզըլմըչ վէ ալթընտա

գալան 12 երմէնիլէրտէն 4իւ վէֆաթ էթմիշ վէ 5ի ֆէննա պիր սուբէթտէ եարալանմըշ տըր։ — Թորոս էֆ. Մահիկեան Զէյթունա մուսթանթըդ թա'ներն օլունմըշ տըր։ — Էրմ. Գաթօլիք ճէմա'ա-թը պու կիւնլէրտէ Կաթողիկոս-Փաթրիդ ինթի-խապը միւնասէպէթիյլէ էվէյի պիր միւչքիլաթ ի-չինտէ պուլունմադըգտա տըր։ Ինթիխապ մէմ'ել-սինէ տա'իր մէվճուտ օլան գանուն լա'ինասընըն թա'տիլի թալեպ էտիլմէքտէ օլտուղունտան, հէյ'էթ ի միւ'թէպերան եվվելա պու թա'տիլին իթրա էտի-լերէք, ինթիխապըն սոնրա վուղու' պուլմասընը, Տ. Գոյունեան վէ սա'իրլեր տէ էվվելա Կ. Փաթրի-գին ինթիխապ էտիլմէսինի թալեպ էթմէքտէ տիրլեր։ — Զէյթունտաքի Կաթողիկոս գա'իմմա-գամը Տ. Վաղարշակ Ծ. Վարդապետ թահթ էլ հրճվ Հալէպէ կէօնտէրիլմիշ, վէ մահալ ը մէզքիւբ-տէ պա'զը թէվդիֆլար իթրա էտիլմիշ օլուպ, Ֆազ. Ժողով թարաֆընտան պիր հէյ'էթ Մահմուտ Շէվ-քէթ փաշայը զիյարէթ իլէ միւշարիլէյհին նազար ը տիդգաթընը մէսա'իլ ի մէզքիւբէյէ տա'վէթ էյլէմիշ-լեր տիր։ Փաշա ի միւշարիլէյհ մէս'էլեյի թէֆթիշ է-տիպ, Առաջնորդըն մահալընա կէօնտէրիլմէսի, վէ պիր կէօնէ նիզամօրդլըդա մահալ վերիլմէմէսի իչիւն լազըմ կելէն եվամիրի վէրէճէյինի վա'տ պու-յուրմըշլար տըր։ — Մար'աշլը կաթաղիկ էֆ. Մուրատեան Տէօրթ եօտա իփէք պէօճէյի եէթիշ-տիրմէք իչինտէ էհալիյէ մու'ավէնէթ էթմէք իւզրէ մահալ ը մէզքիւբէ իրսալ էտիլմիշ տիր։ — Սատա-նա վագը'սաը միւնասէպէթիյլէ էլեվմ 48 նու-ֆուս էրմ. մահալուս պուլունմադըգտա տըր։ Պուն-լարտան 20սի Պօտուրում դա'ուասընտա պուլու-նուպ օրայա 13 նէֆէր տահա կէօնտէրիլճէք տիր։ 2 քիչի էրզինճէ վէ պադրսը Սատանատա մահալուս տըրլար։

ԽԱՐԻՃԻՑ

— · —

Ինկլիլթերրա. Ինկլիլթերրա ինթիխապաթը խլթամ պուլմըշ օլուպ, Լիպերալար մուհաֆազաքեար-տան անճագ պիր իքի տա'իրէ ի ինթիխապիյէ զի-յատէյէ մալիք օլտղլարընտան դուվվէ ի մուվա-ղինէ Իրլանտալը ֆըրգաթը իլէ 'Ամէրէ ֆըրգաթը մէս'ուլարընըն (քի պունլարըն մէճմու'ը 'ատէտլէ-րի 120ճէն զիյատէ տիր,) եէտինէճ պուլունմադ-տա տըր, Վէրիլէն բէ'յէր մէճմու'ը մըգտարը, Շէֆֆիլտ վէ Օրքնէյ ատալարընընքի տախիլ օլմա-յարագ 6,615,291, ճա'նի պիւթիւն նուֆուս ը է-հալիյինի 7ոէ պիրիսինէն պիր ազ զիյատէ իտի։ Մէս'ուտան մէճլիսի բէ'իս ի մէճլիսին ինթիխապը-նըն, ա'զաի մէճլիսին եէմին բէսմինին, վէ սա'իր ուժուր ը իպթիտա'իյէնին իճրասը իչիւն պու հաֆ-թա Սալը կիւնիւ 'ադտ ը իճթիմա' էթմիշ տիր։ Ասլդատէկեան դամարասը Փետր. 8/21ճէն էվվէլ 'ադտ ը իճթիմա' էթմէյէճէք տիր։ Թարիխ ի մէզ-քիւրտէ փարլամէնթ. Նուֆուզ ը իքթիթհաճինին ի-րտասըյլէ բէսմէն քիւչատ էտիլէճէք տիր։ Գրալըն Նուֆուգընա մուդապէլէթէն վէրիլէճէք 'արիզէ ի ճէ-վապիյէնին միւզաքէրէսի պիր դաչ կիւն վագթ ալաճագ տըր, վէ հիւքիւմէթին օ զէման թա'գիպ էտէճէյի մէսէլէքին թէտգիդ ու միւթալա'ա սը զայէթ մէրագավէր տիր։ Իքի պէօյիւք մէս'էլէլեր պիւտճէնին գապուլ վէ թաստիգի վէ Լօրտալար գա-մարասընըն իսլահը տըր։ 'Ումումըն էն զիյատէ մէրագ էթտիյի չէյ' հիւքիւմէթին իչպու մէս'էլէ-տէն հանկիսինի էվվէլա էլէ ալաճագը տըր։ Թայֆէրըն էֆքեարընճա հիւքիւմէթին իլք իչի սոն մէպ'ու-սան մէճլիսինին գապուլ, վէ Լօրտալար մէճլիսինին բէտտա էթմիշ օլտըղը պիւտճէյի եէնիտէն գապուլ վէ թաստիգ էթտիրմէք օլաճագ տըր։ Սէնէ ի մա-լիյէ Մարտտա խիթամ պուլտըղընտան պիւտճէնին չարչապուդ գապուլ վէ թաստիգի հէր հալտէ մուգ-թազի տիր տէյիւ կէօրիւնմէքտէ տիր։ Լաքին մու'ավէնէթի օլմազսա պիւտճէնին գապուլ վէ թաստիգ էտիլմէյէճէյի մուհագդագ օլան Իրլանտա ֆըրգասը բէ'իսի Մր. Ըէտմընտըն իտտի'ասընճա, Լօրտալար մէճլիսինին իսլահը իչի եվվէլ կելմէլի տիր։ Իրլանտալըլար ֆըրգասը պիւտճէտէն իսօչ-լանմայըդ անճագ անը քէնտիլերի իչիւն միւսա'իտ դանուննլար վագ' էտէճէյինի իւմիտ էթտիքլերի պիր հիւքիւմէթի մէվգը' ի իգթիտարտա իպգա վէ մուհաֆազա էթմէք խաթրը իչիւն գապուլ վէ թաստիգ էտէճէքլերինտէն, հիւքիւմէթ ուզգուն-ղը պիր մէվգը'տէ գալմըշ տըր։

Ադբիգա. Մատտամ քի էլեվմ Գոմանտան Փի-րինճին էն էվվէլ Գուէթտ ը Շիմալի նօգթասընճա եէ-թիշմիշ օլտըղը մա'գուլ հէր նէվ' չիւպէհէտէն վա-րէսէթ օլաճագ սուբէթտէ թէհադդուդ էթմիշ տիր, միւշարիլէյհէ 'իլավէ միւքեաֆաթ վէ բիւթպէյլէր վէրիլմէքտէ տիր։ Մ. Ամէրիգա ա'յան մէճլիսինտէ միւշարիլէյհին Մ. Ամէրիգանընըն 2ճնէր պահրիյէ գօման-տանըղընա թա'ներն էտիլտիյինէ տա'իր պիր գանուն լայիհասը գապուլ վէ թաստիգ էտիլմիշ օլուպ, մէզ-քիւր լայիհանընըն մէս'ուտան մէճլիսինտէ գապուլ վէ թաստիգ օլունաճաղընտա հիչ չիւպհէ եօգ տըր։ Միւշարիլէյհէ 'արզ ը թա'զիմաթ էթմէքտ իւզրէ Նիւ-եօրգա 4,000 քիչի թօփլանմըշ վէ Գոմանտան Փի-րիյէ 10,000 տօլարլըգ (2,200 լիրալըգ) պիր չէք հէտիյէ էթմիշլեր տիր։ Միւշարիլէյհ մէպլաղ ը մէզ-

քիւրը Գուէթպը ձէնուպիյէ իճրա էտէճէյի պիր սէյեահաթըն թէճհիզաթընա թախսիս էտէճէյինի պիլաիրմիչ տիր։ Իյպու սէֆէրին լայըզը վէճվէ իճրա էտիլմէսի իչիւն 11,000 լիրայա իհթիյաճ պուլունտուղընտան, միւթէպագը մէպլաղըն տախի ազ վազըթտան թօփլանաճաղը գավիյէն իւմիտ էտիլմէքտէ տիր, վէ հէյ՛էթ ի քեաչիֆէ կէլէճէք կիւզիւն եօլա չըգաճագ վէ իհթիմալ քի Փիրինին Րօղվելթ նամընտաքի էսքի սէֆիրէսինի գուլլանաճագ տըր։ Ինկիլիզլեր տախի Գուէթպը ձէնուպիյէ Գափուտան Սկօթըն գօմանտասը ալթընտա պիր գաֆիլէ ի քեաչիֆէ կէօնտերէճէքլեր տիր։ Գօմանտան Փիրինին հէյ՛էթ ի քեաչիֆէսի Գուէթպը ձէնուպիյէ պաչգա պիր եօլտան կիտէճէք տիր։ »Գօմանտան Փիրի քէնտիսի պու հէյ՛էթէ րէֆագաթ էթմէյէճէք տիր։ —Մր. Րօզէվելթ Ցունիստէ Մ. Ամերիգայա 'ավտէթինտէ քէնտիսինէ միլի պիր բէսմի գապուլ իճրա օլունմասը թէքլիֆինի գապուլ էթմիչ տիր։ Րէ՛իս ի հիւքիւմէթ Մր. Թէֆթ Ալասգայա միւսամմէմ օլան սէյեահաթընտան վազթ ու զէմանըյլէ 'ավտէթ էտէճէք օլուր իսէ, մէզքիւր բէսմի գապուլտա հաղըր պուլունաճագ տըր։ Իւչ սէնէ սօնրա իճրա օլունաճագ ինթիխապաթտա Մր. Թէֆթին եէրինէ թէքրար Մր. Րօզէվելթի րէ՛իս ի հիւքիւմէթ ինթիխապ էթմէք իչիւն րիվայէթէ կէօրէ չիմտիսէն թէտարիքեաթ կէօրիւլմէքտէ տիր։ —Նիւ-Եօրք կէօմրիւյիւնտէ դանթարթլարըն մէմուրլարընըն միւսամհասը իլէ չէքեր իտխալ էտէն գումհանեալար հիւքիւմէթի զայէթ պէօյիւք պիր վարիտաթտան մահրում պրագմըչլար տըր։ Մէզքիւր գումհանեալար հիւքիւմէթէ չիմտիյէ գատար սահթէքեարլըզլարը եիւզիւնտէն տիւչար օլմուչ իտիյի զարար ու զիյանա պէտէլ 750,000 լիրա թէ՛միյէ էթմիչլեր տիր։

Ֆրանսա. —«Փարիս խապը վէ պիւթիւն Ֆրանսա,» տէյօր Թայմ, «ֆէլաքէթլի սու թուղանըարը զէմանընտա Մ. Պրիան կիպի պիր պաչ վէքիլէ մալիք պուլունմըչ օլմալարընտան տօլայը քէնտի քէնտիլերինի թէպրիք էթմէքտէ տիրլեր։ Մ. Պրիան պիր սիյասէթչինաս սըֆէթիյլէ էվսաֆ վէ խասա՛իլ ի պէրկիւզիտէյէ մալիք օլարգտան պաչգա, նակէյ զուհուր պիր ֆէլաքէթ զէմանընտա սիւր'աթլէ վէ հաքիմանէ հարէքէթ էտէն պիր զաթ օլարընը տախի իսպաթ ու իրա՛է էթմիչ տիր։ Թէտապիր ի սըհհիյէ մէվզը'ի իճրայա գօնմագտա տըր. Թէվզի'ի ի'անաթ իչի մունթազամ պիր հալէ իֆրազ օլունմուչ տըր, պինլերճէ քիմսէլեր իթ'ամ էտիլիյօրլար, պիր խայլը իչսիզ քիմսէլեր իճրա էտիլէճէք թա՛միրաթը մուգթազիյէտ իչ պուլսահդլար տըր։ Փարլամէնթօտան նագտի թախսիսաթը մուգթազիյէ թալեպ էտիլմէքտէ տիր քի անըն վասըթասըյլէ ուճագ թաճիրլեր, չիֆթճիլեր, պաղչեվանլար քէնտի իչլերինէ եէնիտէն պաչլայա պիլսինլեր վէ աֆէթզետէ վէ միւզթարիպ 'ա՛իլելեր' քէնտիլերին զայ' էթմիչ օլարգլար եվ էչկալարընտան պա'զըլաբընը սաթըն ալապիլսինլեր։» —Կէչէն հաֆթա հազմուրը հավանըն 'ավտէթինէ մէպնի Սէն վէ սա՛իր ըրմազլար եինէ գալգմաչա պաչլամըչ վէ պիր իքի կիւն Փարիս իլէ սա՛իր չէհիրլերին եինէ սուալթընտա գալաճաղլարընտան տօլայը էնթիչէ օլունմուչ իսէ տէ, հազմուր քէսիլմիչ վէ սուլար թէքրար էնմէյէ պաչլամըչ տըր։ Սօն րէսմի թախմինաթա կէօրէ Փարիստէ 14,100 խանէ սու թուղհանընտան սագաթլանմըչ տըր։ Մէպու'սանըն թաստիգ էթտիյի 880 պին լիրալըգ թախսիսաթ' զայէթ միւթա'ճէլ իհթիյաճլարընն տիֆ' ու թէսվիյէսի իչիւն տիր։ Թանըն պէյանընճա չիֆթճիլերէ, պաղչեվանլարա, ուճագ տիւքքհանճըլարա իգրազ էտիլէճէք մէպլաղընն մըգտարը 4,400,000 լիրա օլաճագ տըր։ —Պահր ը մուհիթ ի Աթլանտիյի Պահր ը Սէֆիտէ պիր ճէտվէլ (գանալ) վասըթասըյլէ րապթ էթմէքլիք թէրթիպ ու վիանը միւճէտտէտէն մէվզու'ը պահս օլմագտա տըր։ Պունթէրթիպէ կէօրէ մէզքիւր ճէտվէլ սուլարը' Պիսգա քէօրֆէզինէ տէօքիւլէն միրօնատըրմազը մաննահաբընն տան իհթանհա հուտուտըընըն պիրազ չիմալընա գատար իմթիհտատ էտէն պիր խաթթ իւզերինտէն հաֆր ու քիւչատ օլունճագ տըր։ Պու գանալ 500 քիլօմէթրօ ուզունլըզընտա օլաճագ վէ հաֆր ու քիւչատ իչիւն 35 միլիօն լիրա մասրաֆ էտիլէճէք տիր։ Պու գանալը էն պէօյիւք սէֆինէլէրին միւրուրը-նա միւսա'իտ օլաճագ սուրէթտէ կէնիչ վէ տէրին հափմագ թէքլիֆ էտիլմէքտէ տիր։ Թայմըն մուհասապիրինին պէյանընճա «Թախմինաթա կէօրէ, Փիլ գանալը Ալմանիա պահրիյէսի իչիւն պիր տօնանմա տէյեր, վէ 'այան վէ աչիքեար տըր քի Փօրթուգիզ վէ Իսփանիա էթրաֆընը տօլաչմագ իչիւն իչզալ օլունան վագթ գազանըլաճագ օլուր իսէ, պուքեար Ֆրանսա պահրիյէսի իչիւն սայքի 'այնի տէրլեճէտէ պէօյիւք պիր քեար օլուր։»

Հինդիստան. — Շու սօն պիր գաչ այ զարֆընտա Հինտիսթանտա պիր գաչ Ինկիլիզ զապիթանընըն մագթուլիյէթի վէ իչլերինտէ Հինտիսթան վալիսի տախի օլտըը հալտէ սա՛իր պիր գաչ զաթլարը էօլտիւրմէք խուսուսընտա ճէհտլերտէ պուլունուլմասը հէնի պիր մահթու'սթ գանունը Թանզիմ էտիլմէսինէ պա'իս օլմուչ տըր։ Գաթիլերին էքսէրի վէ սու ի գատարտա պու-

լուսանկար զայէթ թէր ու թազէ օլուպ անլէր իչպու էֆ'ալը ճինա'իյէլէրինին իճրասընա զա-
ղէթալարտա օգուտրգլարը պէնտլէրտէն թէչվիդ օլունմուչլար տըր։ Պու զազէթալար էճնէպիլէրին
հիւքիւմէթինտէն գուրթուլմագլըդը Հինտիսթանըն միւզթարիպ պուլունտուդը մարազ վէ 'իլէթլէրտէն
գուրթուլմասընա էկկանէ չարէ մազամընտա կէօսթէրմէքտէ իտի։ Հինտիլէր՝ քէնտիլէրին ին-
կիլիզ հաքիմ վէ ամիրլէրինի մուհարէպէ իլէ մէմ-
լէքէթտէն թարտ ու թէպ'իտ էտմէտիքլէրինտէն,
Ինկիլիզ մէ"մուրին ի 'ալիյէսինի գալ էթմէք սու-
րէթիյլէ պու մագսէտին հուսուլ պուլաճաղը էլ
ալթընտան անլաթտըրըլմագտա տըր։ Գանդւն
ահքեամընա զազէթալարըն մու'այէնէսինէ մախ-
սուս սանսօր մէ"մուրլարը թա'ին օլունմազ վէ
հիւքիւմէթ պէօյիւք սապր ու թէհամմիւլ էսէ-
րի կէօսթէրիպ հէր կէօնէ թէտապիր ի թագ-
եիտիյէ իտխալընը թէ'խիր էթմիչ տիր։ Զիրա մէզ-
քիւր գանուն լայիհասը վալինին րիյասէթի ալ-
թընտա պուլունան մէճլիսէ 'արզ էտիլտիյի զէման
տէնիլտիյի վէճհէ «Պիլճիւմլէ Ինկիլիզէր քէնտի
ճիպլիմէթլէրինէ կէչմիչ օլան ահվալիյաթը թապի-
'աթլարը իգթիզասընճա, մահպու'աթա միւտախէլէ
էթմէյէ մուխալիֆ տիրլէր։ Վէ լաքին այան վէ ա-
չիքտար իտի քի հէր հալտէ պիր չէյ եափըլմալը
իտի։ Վէ եէնի մահպու'աթ գանունը ահքեամընա-
ճա, եէնի պիր զազէթա նէշր օլունմազտա պաչա-
տրզընտա սահիպ ի իմթիյազ մահալլի հաքիմին վէ-
րէճէյի զարարա կէօրէ 31 լիրատան 370 լիրայա
գատար պիր մէպլազը պանզայա տէփօզիթօ էթ-
մէյէ մէճպուր օլաճաղ տըր։ Օլ զազէթա ճինայէթ
իգա'ընա պա'իս օլաճաղ պիր պէնտ նէշր էտէճէք
օլուր իսէ, մէպլազ ը մէզքիւր հիւքիւմէթ թարա-
ֆընտան պիր ճէրիմէ մագամընտա զապթ էտիլէ-
ճէք վէ վէ զազէթանըն եէնիտէն թապ' ու նէշրի
իչիւն, անտէն տահա պէօյիւք պիր մէպլազ տէ-
փօզիթօ էտիլէճէք տիր։ Իքինճի տէֆ'ա գապահաճ-
տա թուրթուլաճագ օլուր իսէ, զազէթա թա'թիլ
էտիլէճէք տիր։ Մահքիւմ վէ մու'աթթալ օլան
զազէթանըն սահիպ ի իմթիյազը տիւրսէ մահքեմէի
'ալիյէյէ իսթինաֆ ը տա'վա էտէ պիլիր։ Շուրասը
պէյան օլունմալը տըր քի Հինտիսթանտա Ինկիլիզ
իտարէսի հագգանիյէթսիզ պիր իտարէ տէյիլ տիր, վէ
Ինկիլիզէր Հինտիսթանտան չէքիլէճէք օլսալար, հիչ
չիւպհէ եօգ քի ազ վագըթտան օրատա սաքին օ-
լան միւզ ու ազվամ եէքտիկէրլէրիյլէ մուհարէպէ-
յէ թուրթուլըրլար։ Հինտիսթանըն քէնտի քէնտիսի-
նի իտար'յէ միւնասիպ օլաճաղը զէման կէլէպիլիր
իսէ տէ, չիմտիքի հալտէ անըն րէֆահ ու իւմրա-
նը Ինկիլիզ իտարէսինին տէվամընա վապէսթէ տիր։
Սէքէնէնին պէօյիւք գըսմր պունըն պէօյէ օլտը-
ղընը թէսլիմ ու ի'թիրաֆ էտէր։ Հինտիսթանըն
ալթմըշ միլիօնտան զիյատէ օլան էհալի ի Միւսլի-
մէսի Ինկիլիզ հիւքիւմէթինէ սատրգ օլտրգլարը
կիպի սա'իր զամմ ու միլլէթլէրին էքսէրիսի տա-
խի սատրգ տրրլար։ Լաքին Հինտիսթանտա անար-
չիսթլէրին թարզ ու ուսուլլարընա միւրաճա'աթ է-
տէն մուխթարալը պիր 'ունսուր տախի պուլուս-
նուպ իչթէ իչպու եէնի մահպու'աթ նիզամնամէ-
սի անլէրէ զարչը գօնուլմըշ տըր։

Ցունվ. 26 փետր. 8, 1910.

ԱՐՐԱՖԻՃԷ. էսհ միւպէտ. գինտր.		Լ. 0.	103	37
Շ. Տէմիր եօլ. Թանվ.		» Ֆրգ.	216	50
Ա. Գրէտի Ֆօնսիյէ Էժիպսիէն		»	322	50
Բ. » »		»	267	50
Պանգ Նասիօնալ տը Կրէս		»	425	
Մէճիտիյէ	ղրչ. 108	7	Գրըժիյ	ղրչ. 50	
Մէճալիք	ղրչ. 100		Լիրա Ինկիլիզ	» 110	5
Կիւմիւշ ուճգ.	» 104	35	Կմշ. Ճնթ. Ճսը	» 59	
Նափօլէօն	87	17	Գարպօն գա'իմէ	8	59

ՄԷՎԱՏՏԸ ՄԻՒՆՏԷՐԻՃԷ

Մէգթէպլէրտէ իքտիսէթ ի 'ասքէրիյէ (Յ. Գ. Գ.) 175
Ճափօնիանըն մալիյէսի (Հ. Մ. Ալէ.) 176
Ամէրիգատա կ. Խ. Շիրքէթինին թէրագգը վէ նէշվ ու Նէմասը 177
'Իպր. 1. 9ըն թէֆսիրի 178
Փափա վէ Էրմ. քիլիսէսի 178
Երուսաղէմ միւչքիլաթը 178
Տէյ'ը մի (Տր. Պէ'ռէվլ) 179
Հարաքաթ ը մէ'արիֆֆէրվէրանէ (Մ. Մինոաեան) 180
Մէտրէքէթիմիզ վէ տիւնիզլիք (Փրոֆ. Յ Յ Մանդաճեան) 181
Ատանա զիյաֆէթինտէ իրատ էտիլէն նութգ (Վէր. Հ. Յ. Ալճեան) 183
''Կիւնէրիմ մա'իլ օլան կէօլկէ կիպի տիր'' (Ե. Յ. Շահնան) 185
Վէֆիյաթ 186
Շա"ուպաթ ը սիյասիյէ 187

Ա. Յ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՄԱՏՊԱ'ԱՍԸ
ՏԻՆՃԱՆՃԻԼԱՐ ԵՕԳՈՒՇՈՒ